20 MAYIS 1940
Pazartesi
Üçüncü Yıl - No. 736

Yeni Sabah

GÜNLÜK SİYASI HALK GAZETESİ

İdare Yeri
Nuruosmaniye, No. 84 İstanbul
Telgraf: YENİ SABAH İstanbul
TELEFON: 20795
Her Yerde 5 Kuruş

G. Weygand Fransız başkumandanı oldu

Dünkü 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramında Mektepli Genç Kızları mızın Geçid Resmi..

Almanlar Büyük Harbde bizi Ruslara nasıl satmak istemişlerdi?

Almanya nevmidiye düştükçe Türkiyeden yeni imtiyazlar ikram ediyordu

Yazan: HÜSEYİN CAHİD YALÇIN

— 7 —

Rusya Başvekili ve Hariciye Nazırı B. V. Sturmer tarafından, müttefik devletler nezdindeki Rus sefirlerine telgrafla tamim.

3/16 Teşrinsani 1916

Ahiren bazı memleketler matbuatı tarafından gûya Rusya ile Almanya arasında münferid bir sulh akti mevzuu üzerinde başlamış olan gizli müzakerelere dair neşredilen şayiaların, musirrane devamları dolayısile, Rus hükûmetince meçhul kalmalarına imkân yoktur. Hükûmet bu mânasız şayiaların ancak düşman hükûmetlere fayda verdiklerini gayet kat'î surette beyan etmeyi vazife bilir.

Rusya, kahraman müttefikleriyle akd ve ayrılma kabul etmez bir ittihad halinde bulunuyor, bir münferid sulh aktini düşünmek şöyle dursun, onlarla elele, müşterek düşmana karşı, tereddüd etmeden, kat'î zafere kadar mücadele edecektir. Hiç bir düşman entrikası Rusyanın sarsılmaz kararını gevşetemiyecektir. Bu şayiaları gayet geniş bir surette neşr ve ilân ve bu telgrafname muhteviyatını nezdinde salâhiyettar bulunduğunuz hükûmetin ıttılaına arzetmeğe memursunuz.

Sturmer

Bernde Rus maslâhatgüzarı M. M. Etbilkov tarafından, Hariciye Nazırı M. N. Pokrowsky'ye telgraf:

Numara: 867.

6/19 kânunusani 1916

Mandelstam'ın telgrafı: Buradaki Avusturya - Alman muhitlerinden istihsal edilen malûmata göre, Viyanadaki eski Arnavutluk orta elçisi Süreyya bey, samimî muhavereleri esnasında, Almanyanın hangi şartlarla sulh akdetmeğe hazır olduğunu bildiği iddiasında bulunmuş ve bunları şu suretle anlatmıştır:

a) Belçikanın ihyası ve işgal edilmiş Fransız vilâyetlerinin iadesi; 2) Rus Lehistanından, Galiçyadan ve Alman Lehistanın bazı parça-

Hüseyin Cahid YALÇIN

(Sonu 3 üncüde)

İlk Türk petrol sahasında

Büyük röportajımızın 3 üncü yazısını 5 inci sayfamızda okuyacaksınız.

19 Mayıs bayramı

Dün bütün yurd gençlik bayramını muhteşem merasimle kutluladı

(Yazısı 2 inci sayfada)

Dolmabahçe Stadının Temel Atma Merasiminden Bir Intiba

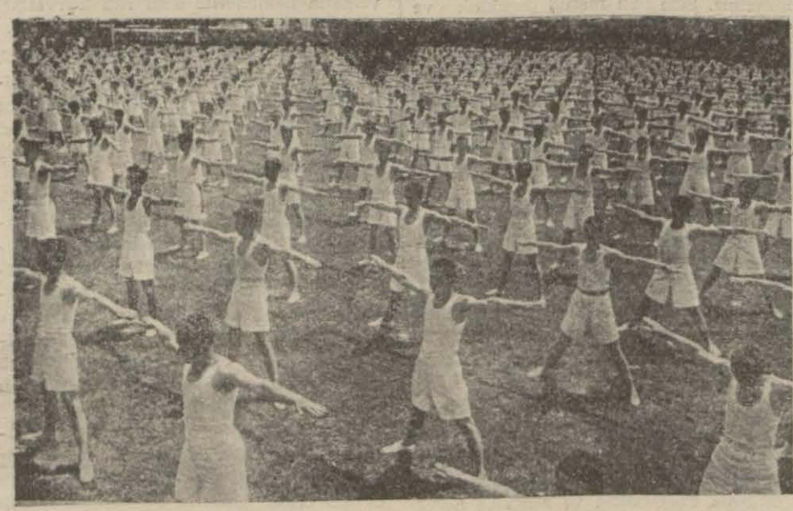

Erkek Talebenin Yaptığı Beden Terbiyesi Harekâtından Bir Safha

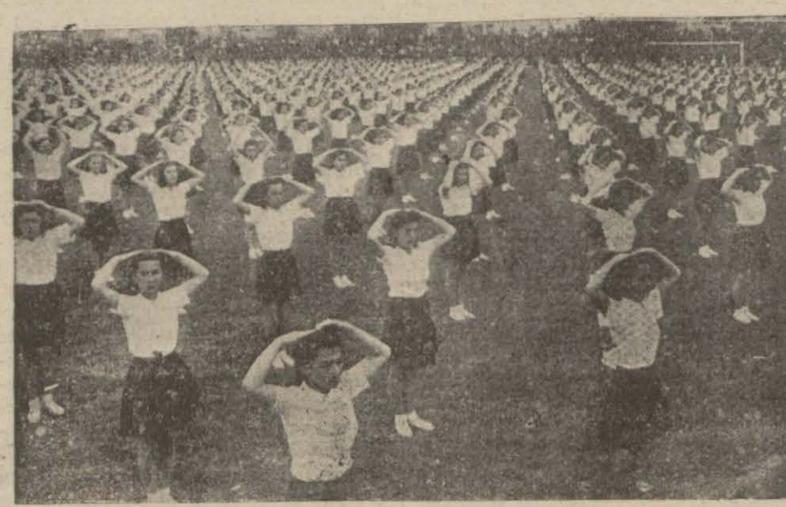

Kız Talebenin Muvaffakıyetli Beden Terbiyesi harekâtı

Ingiliz başvekilinin dün gece söylediği nutuk

"Almanyanın bütün kuvvetini sürdüğü ve bütün kozunu oynadığı harb lehimize inkişaf edecektir.,,

"Düşmanı yenmek için daha fazla tayyare, tank, top ve cebhaneye ihtiyacımız vardır,,

Almanlar Parise 130 kilometre Mesafede

Alman ilerleyişi her cebhede durduruldu

İngiliz tayyareleri Bremen ve Hamburgdaki Alman benzin depolarını berhava ettiler

cumhur bu akşam Weygandı Millî Müdafa genel kurmay başkanı ve harekât sahneleri heyeti umumiyesinin başkumandanı tayin eden bir kararname imza etmiştir,

Bu tayin başvekâlette B. Reynaud ile Mareşal Petain ve general Weygand arasında yapılan bir içtima neticesinde yapılmıştır.

İngiliz Tayyarelerinin Harekâtı

Londra, 19 (A.A.) — İngiliz bombardıman tayyareleri düşmanın münakale yolları ve üsleri üzerine gündüz muvaffakıyetli bombardımanlar yapmışlardır.

Düşman kıtaatına ve düşman tarafından işgal edilen bölgelerde hayatî

(Sonu 3 üncüde)

Yeni Fransız Başkumandanı General Weygand Mısırdaki İngiliz kuvvetleri kumandanı general Wewel ile konuşurken..

Emir Abdullah 23 Mayısta geliyor

Amman, 19 (A.A.) — Havas Ajansı bildiriyor:

Kudüsteki Türkiye, İran ve Irak konsolosları bugün öğle yemeğinde Başvekilin misafiri olmuşlar ve Emîr Abdullahın 23 Mayısa Türkiyeye yapacağı ziyarete aid teferrüat tesbit edilmiştir.

Amerikanın Balkanlarda deniz ataşesi

Kahire, 19 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor:

Amerika hükûmeti yakında Yakın Şark ve Balkanlar için bir deniz ataşesi tayin edecektir. Bu ataşe Türkiyede oturacak ve zaman zaman Doğu Akdenizinin muhtelif memleketlerinde seyahat edecektir.

19 Mayıs Piyangosunda Kazanan numaralar

İkinci sahifemizdedir

Yeni muamele vergisi kanun lâyihasının son şekli

Ankara, 19 (Hususi Muhabirimizden)— Bütçe encümeni yeni muamele vergisi kanunun müzakeresine başlamıştır. Kanunun aldığı son şekil şudur:

MADDE 1 — Türkiye dahilinde imal edilen maddelerle yabancı memleketlerde imal edilib Türkiyeye ithal olunan mad-

(Sonu 5 inci sayfada)

SABAHTAN SABAHA:

Bir hamaset farkı

Eski Türk denizcilerinin düşman gemilerine saldırışile bugünkü Alman paraşütçülerini mukayese

Elinde palasile, tek başına, yahud en çok iki üç arkadaşile düşman gemisine atlayan Türk gemicilerinin fedakârlığına emsal yoktur

[Yazısı 4 inci de]

HASAN SABBAH

— 29 —

Yazan: AYHAN ATIS

Fahreddin Razi sabaha karşı müdhiş acılar arasında can verdi

Şahabeddin; bir heybe dolusu da çekiç, tahlil şişeleri ve saire getirmişti. Heybesini üstadın önüne koydu.

Fahreddin Razi ile konuştular. Üstad muhtelif suallerle misafirini imtihandan geçirdi. Hayli malûmatı ve tecrübesi olduğu anlaşılıyordu. Şahabeddin:

— Üstadım! diyordu. Ben sakalımı, madeni has olan altunu bulmak ve yapmak için ağarttım. Ömrümün 35 yılını bu hususta harcadım. Fıkıh ve kelâmdaki şöhretiniz gibi kimya merakınız da İsfahana kadar geldi. Aşıka Bağdad uzak değildir, derler. Mesleğimin âşıkıyım.. Herat da bana komşu evi kadar yakın geldi. Tecrübelerinizden faydalanmak ve eğer elimden gelirse size faydalı olmak için buraya kadar geldim.

— Alâkanıza çok teşekkür ederim. Sizden istifade edeceğimi umuyorum.

Şahabeddinle Fahreddin Razi uzun ve yorucu tecrübelere giriştiler. Erittikleri, dondurdukları bir çok maddelerin neşrettikleri muhtelif gazlar ikisinin de gözlerini yormuş ve Fahreddin Razinin gözlerini bozmuştu bile.. Buna rağmen üstad mühim paralar ayırarak tecrübelerine devam etti. Bir aralık parası azalmıştı. Bir Türk hükümdarına ikraz ettiği parayı bile istedi. Mühim bir yekûn tutan bu para da altın ümitleri arasında eriyip gitmişti. Oğullarının ve gelinlerinin paralarını sarı madenin keşfi uğrunda havaya savurmuştu.. Eğer serveti müsaid olsaydı bu muhal hayal peşinde daha koşacaktı. Onu sevenler:

— Üstad! diyorlardı. Siz sarayda su arayan bir susuza benziyorsunuz. Sarı altının peşinden koştukça ve ona yaklaşır gibi oldukça o sizden uzaklaşıyor. Bir gün dizlerinizin mecali kesilecek, düşeceksiniz.. Bundan [illegible] Razi, Ebubekir Razinin hal tercümesini çok iyi biliyordu. O kimya uğrunda gözlerini adam akıllı bozduktan sonra doktorluğa dönmüştü.

Üstad da bir gün elindeki potayı yere fırlatarak kırdı. Ve Şahabeddine:

— Arkadaş, dedi! Bütün dikkatimi, zekâmı, servetimi bu uğurda harcadım. Bir çok müşkülleri aydınlatmakta, önüme kuvvetli meşale tutan zekâm, bu zifiri karanlık mevzuda ateş böceği ışığı kadar olsun beni tenvir etmedi.

Önümdeki pota kırıklarını ayağiyle ezdikten sonra:

— Artık bu işi bırakalım! Eğer bunun keşfi mukadder olsaydı, ben bu müşkülü muhakkak yenerdim, dedi. Ve kütüphanesine, dersine döndü.

Şahabeddin emekdar bir dost gibi Fahreddin Razinin yanında kalmıştı. Şahabeddin güzel yemek yapmasını bildiği için arasıra mutfağa girer ve üstada İsfahan yemekleri yapardı.

Bir gün kavurmalı bir pilâvla nar hoşafı yaptı. Pilâv lengerinin üstüne sarı bir toz serpti. Bu tozdan hoşafa da karıştırdı. Akşam yemeğinden bir saat evvel Fahreddin Razinin yanına girerek:

— Üstadım. Isfahandan birisi gelmiş... Kervansarayda bekliyormuş.. Müsaadenizle bu akşam oraya gideceğim.. Belki geç gelirim. Nar hoşafına bayılırım ama... biraz ayırdım. Ben de sonra yerim, dedi ve ayrıldı. Üstad akşam yemeğini iştiha ile yedi. Yatsı namazını kıldıktan sonra, midesinde fenalık hissetmiye başladı. Dudakları, tırnakları morarmıştı. Horozlar öterken müthiş kıvranmalar içinde hayata gözlerini kapamıştı.

Ertesi gün doktorlar cesedi muayene ettiler. Zehirlenme teşhisi koydular. Muazzam bir cemaat cenaze namazını kıldıktan sonra onu vasiyeti üzerine Herattaki kendi evine gömdüler. (*)

Cenaze merasiminde Şahabeddin yoktu. O akşamdan Heratı terketmiş ve Alamut kalesinin yolunu tutmuştu. Şahabeddin bir Batınî fedaisi idi. Büyük meclisin, Fahreddin Razi hakkındaki ölüm kararını yerine getirmişti. [Devamı var]

(*) Ahbarül ulema biahbaril hükema. Sayfa 191.

Bir vergi ve döviz kaçakçılığı

Zabıta, yeni bir döviz ve vergi kaçakçılığı hâdisesinin tahkikatına el koymuştur. Öğrendiğimize göre bu hâdise şudur:

Şarkî Türkistanlı Abdurrahim Ahunbay, 935 senesinde İstanbula gelmiş, 938 senesinde Türk tabiiyetine girmiş, bundan sonra Çarşıkapıda iki apartıman yaptırıp "Türkistan Yuvası,, isimli bir de kıraathane açmıştır. Abdurrahim, geçen sene Hindistana gitmiş, giderken, burada bulunan Hindistanlı ve Türkistanlı bir kaç kişinin oradaki alacaklarını almak üzere vekâletname aldıktan [illegible] Hindistan ve Türkistanda bu paraları aldıktan sonra Hindistandan fazla miktarda çay alarak memleketimize getirmiştir.

Abdurrahimin memleketimizdeki Çay İthalâtçıları Birliğine dahil olmadığı halde ne suretle akreditif temin ederek çay aldığı tahkik olununca, bu suretle hareket ettiği, sonra, ayrıca döviz ve takas da temin edip bu paraları ve malları Hindistana götürdüğü, bu suretle, döviz kaçakçılığı yaptığı ve Türk Parası Koruma kanununa muhalif harekette bulunduğu gibi, yaptığı çay ticaretine ait vergiyi de kaçırdığı anlaşılmıştır.

Abdurrahimin Çarşıkapıda oturduğu apartımanda evvelki gece yapılan aramada, iki ay evvel Hindistanda memleketimize gelirken habersiz olarak beraber getirdiği 200 İngiliz lirası da bulunmuştur.

Abdürrahim Ayhunbay, bugün, döviz ve vergi kaçakçılığı suçlariyle adliyeye verilecektir.

Radyo Programı

20/5/1940 PAZARTESİ

12.30 Program ve memleket saat ayarı.
12.35 Ajans ve meteoroloji haberleri.
18.00 Program ve memleket saat ayarı.
18.30 Müzik: Radyo caz orkestrası (Şef: İbrahim Özgür).
19.10 Müzik: Saz eserleri.
Çalanlar: Ruşen Kam, Vecihe, Cevdet Kozan.
19.30 Müzik: Halk türküleri.
Azize Tözem ve Sadi Yaver Ataman.
19.45 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri.
20.00 Müzik.
Çalanlar: Kemal N. Seyhun, Fahri Kopuz, Cevdet Çağlar, İzzeddin Ökte.
Okuyanlar: Radife Erten, Mahmud Karındaş.
20.30 Konuşma (Umumi terbiye ve beden terbiyesi).
20.45 Müzik.
Çalanlar: Vecihe, Cevdet Kozan, Ruşen Kam, İzzeddin Ökte.
Okuyan: Müzeyyen Senar.
21.10 Konuşma (Fen ve tabiat bilgileri)
21.30 Konser takdimi: Halil Bedii Yönetken, ve Müzik: Radyo orkestrası (Şef Dr. E. Praetorius) Solist: Dr. Paul (Korno).
22.30 Memleket saat ayarı, ajans haberleri; ziraat, esham - tahvilât, kambiyo - nukut borsası (Fiyat).
23.25/23.30 Yarınki program, ve kapanış.

Yeni Sabah

ABONE BEDELİ

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 Kuruş	2700 Kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	800 »

20 MAYIS 1940 Pazartesi

1359 Rebiül'ahır 12			1356 R. Mayıs 7		
Gün: 141	Ay 5		Hızır : 15		
Ezani Saat			Vasati Saat		
güneş	öğle	ikindi	güneş	öğle	ikindi
09 14	4 46	8 44	4 3[illegible]	12 10	16 08
akşam	yatsı	imsak	akşam	yatsı	imsak
12—	1 53	7 07	19 24	21 17	2 31

Şehir ve Memleket Haberleri

19 Mayıs Gençlik Bayramı bütün yurdda kutlandı

Gençlik and içti

Ankara, 19 (A.A.) — Ebedî Şef Atatürkün 21 yıl önce Samsuna ayak bastığı günün yıldönümü, Spor ve Gençlik bayramı bugün en içten tezahüratla yurdumuzun her köşesinde kutlanmıştır.

Ankara, bu güzel yıldönümünü ve bayramı teside daha dünden hazırlanmış bulunuyordu. Bütün şehir baştanbaşa millî renklerle ve bütün ana yollar bu yıldönümünün büyük mânasını canlandıran dövizlerle süslenmişti.

Ebedî Şef Atatürkün Samsunda karaya çıktığı anda, saat tam 7 de 21 pare top atılmak suretiyle bu kudsal günün kutlanmasına başlanmış ve fabrikalar, lokomotifler birer dakika düdüklerini çalarak bu tarihî anı selâmlamışlardır.

Ve bu andan itibaren Türkkuşu tayyareleri Ankara üstünde uçuşlara başlamış ve büyün günün mânasını tebarüz ettiren vecizeleri havi matbu kâğıtlar atmışlardır.

Saat 8,45 te orta, lise ve yüksek okullala spor klüplerinin birer mümessilinden mürekkeb bir heyet, Atatürkün Etnografya müzesindeki muvakkat kabrini ziyaretle çelenk koymuşlar ve Ebedî Şefin manevî huzurunda eğilmişlerdir.

Bunu müteakib okul talebeleri, sporcular, Samsun Pazarından hareketle Çocuk Sarayı - Anafartalar caddeleri yoliyle Ulus meydanına gelerek Zafer Anıdına çelenk koymuşlar ve âbideyi selâmladıktan sonra yürüyüşlerine devam ederek Büyük Millet Meclisi önünden Akköprü yoluyla 19 Mayıs stadına girmişlerdir.

Saat 10 da Reisicumhur Millî Şef [illegible] Büyük Millet Meclisi Reisi Abdulhalik Renda, Başvekil Dr. Refik Saydam ve Vekiller olduğu halde stadı dolduran 40'000 e yakın halkın sürekli alkışları arasında tribüne şeref vermişlerdir.

Bu sırada alay, başta Cumhurreisliği bandosu ve bayraktarları olduğu halde stadyomun şeref kulesi altındaki kapıdan stadyoma girerek yürüyüşe geçmiştir.

Stadı çevreleyen binlerce halkın devamlı alkışları arasında geçen gençler, şeref tribünü önünden geçerken Millî Şefi selâmlamışlar ve sahada kendilerine ayrılan yerleri işgal eylemişlerdir.

Geçid resminin bitişinden sonra muzıkanın iştirakiyle hep bir ağızdan İstiklâl marşı söylenmiş ve Maarif Vekili Hasan Âli Yücel, söylediği nutukla Spor ve Gençlik bayramını açmıştır.

Bir kız talebe de gençlik namına hitabede bulunmuş ve sahayı dolduran gençlik türk ulusu ve onun aziz ve Büyük Şefi İnönü adına and içmiş ve hep bir ağızda "dağ başını duman almış,, türküsü söylenmiştir.

Merasimin bu kısmı bittikten sonra ilkönce kız talebeler ve müteakiben erkek talebeler ve onu takiben Gazi Terbiye Enstitüsü talebeleri öğretmenlerinin kumandalariyle çok beğenilen ve takdirle takib olunan beden hareketleri yapmışlardır. Bu arada millî elbiseler giymiş genç kız ve erkelerimiz millî oyunlar oynamışlardır.

Mekteplilerimizin spor tezahüratlarını Millî Piyango idare heyeti reisi Nihad Âli Üçüncünün söylediği bir nutukla Millî Piyangonun çekilmesi takib eylemiştir.

Millî Piyango keşidesinden sonra da harbiye okulu, önde okul muzikası olduğu halde sahaya gelmiş ve beden terbiye hareketleri göstermişlerdir.

Millî Şef İnönü, bunu müteakib halkın coşkun tezhürleri arasında staddan ayrılmışlardır.

Bundan sonra polis koleji, harbiye okulu, siyasî bilgiler okulu, ziraat enstitüsü talebeleri tarafından gösteriler yapılmış, beden terbiyesi Ankara bölgesi tarafından madalya ve kupalar verilmiştir.

Maarif Vekilinin Nutku

19 Mayıs Gençlik bayramı dün bütün yurdda coşkun tezahüratla kutlanmıştır.

Maarif Vekili Hasan Âli Yücel, bugün 19 Mayıs stadında söylediği aşağıdaki nutku ile gençlik ve spor bayramını açmıştır.

— Büyük Türk milleti ve onun yüce Millî Şefi,

1940 yılının 19 Mayıs Gençlik ve Spor bayramını bütün memlekette ve yüksek huzurunuzda açıyorum.

19 Mayıs.. Samsun.. Mustafa Kemal.. millî mücadele.. vatan ve istiklâl.

Yurddaşlarım, Hepimizi yürekten coşturup sarsan bu kelimelerin arkasındaki kutsal hatıralar, bugün gene gönüllerimizde bütün tazeliğile canlanmış bulunuyor. Yıllar önceye aid bu aziz hayaller, millî hakikatlerin tâ kendisidir. Harikalar dolu tarihinin acı, tatlı hiç bir satırı hafızasından silinmiyen Türk milleti, hele kendisitan çekinmiyenlerin bir an bile unutmamıştır, unutamaz ve unutmıyacaktır. Unutamaz ve unutmıyacaktır.

19 Mayıs.. Samsun.. Mustafa Kemal.. Millî Mücadele.. Vatan ve İstiklâl.

17 milyon insanı besliyen topraklarile suları damarlarımızda akan kanlar gibi bizim olan nehirlerile, zaferinin gölgesi hâlâ dalgalarında titriyen denizlerile, ecdad türbesi olmuş sıra dağlarile, göklerinde rahmet ve bereket taşıyan bulutlarile, mukaddes bir bütün olan Türk vatanı, bundan tam 21 yıl önce kat'î bir kurtuluşun müjdesine kavuşmuştu. O kurtulan vatanın ebediyetlere kadar sahibi sensin, ey büyük milletim, sen hayatını, istikbalini ve her anının mukadderatını yalnız ve yalnız kendi elinde tutmayı vazifelerinin ilki saymaktasın. Başında kendi iradenin bu ruhtaki timsalini bulmakta millî birlik ve bütünlüğün bütün kudretini hissetmekte ve başkalarına hissettirmektesin. Onun içindir ki yerden, gökten uğradığın en müthiş felâketlerin acısını, millî iradeni, şahsında tecessüm ettiren büyük insansın, aziz evlâdın İnönü'nün sevgi dolu göğsüne başını koyarak dindiriyorsun, onun içindir ki, maddi ve manevi [illegible] sadece millet aşkı ile çarpan yüreğinde buluyorsun. O yürekte, tek tek hepimizin vicdanlarımızdan çıkan ışıklar toplanmıştır. Millî birliği böyle anlıyoruz, birimize felâket hepimize felâkettir. Birimizin bahtiyarlığı hepimizin bahtiyarlığıdır. Bu duygu ile Türk milleti, yekpare, sarsılmaz, parçalanmaz, çelik bir kütledir.

Gençler, inkılâbın Cümhuriyetin çocukları,

Size böyle hitab ediyorum. Çünkü aranızda, 21 yıl önceki 19 Mayıstan evvel doğmuş olanlar yok gibidir. Sizler, dünyaya geldiğiniz dakikadanberi, bizlere tahatturu elem veren acı hâdiselerden bir tekini bile görmeksizin hür, müstakil ve daima mamur edilmeğe çalışılan bir vatan üstünde büyüdünüz, hür, müstakil ve daima mamur edilmeğe çalışılan bir vatan üstünde yaşıyorsunuz.

Sizi kendilerinden daha bilgili, daha diri ve ileri, daha müreffeh yetiştirmek için üstünüze titriyen bir neslin emanetindesiniz. Size bu mesud çocukluk ve gençlik devrini bahşetmek için, taarruza uğramış vatan topraklarının üstünde çekinmeden can verenleri ve onlara baş olanları yüreklerinizde minnetle, hürmetle yaşatmalısınız. Sıra, size geldiği zaman, gözü pek, vatansever babalarınız, analarınız gibi millet ve istiklâl uğrunda döğüşmeyi, erkeği, kızı beraber icabında ölmeyi şimdiden göze almalısınız.

Gençler, bu yeşil sahayı dolduran, ruhunuz gibi temiz ve beyaz kütleyi Türk vatanının geniş hududlarına kadar yayarak gözlerimin önüne getiriyorum ve hepinize bütün yüreğimle bağırıyorum:

Sevgili Türk çocukları, bayramınız kutlu olsun..

İstanbulda Yapılan Merasim

19 Mayıs Spor ve Gençlik bayramı dün şehrimizde muhtelif stad ve meydanlarda çok büyük merasimle kutlanmıştır.

Bilhassa Fenerbahçe ve Beşiktaş Şeref stadlarında yapılan merasimleri her iki stadı da tamamen dolduran büyük bir seyirci kütlesi seyretmiş ve her iki stadda yapılan merasime 10 binden fazla genç iştirak etmiştir.

Fenerbahçedeki Merasim

Vilâyet namına yapılan resmi spor bayramı Fenerbahçe stadında Vali ve Belediye Reisi Doktor Lûtfi Kırdarın riyaseti altında yapılmıştır. Fenerbahçe stadında ki merasime, şehrimizde bulunan resmi ve hususi liseler talebesile muallim mektebleri san'at mektebleri talebeleri Maltepe ve Kuleli askeri liseleri ile şehrimizdeki bütün klüpleri temsil eden sporcular iştirak etmişlerdir.

Fenerbahçedeki merasim saat tam 10 da stad sahasında yer almış bulunan kız ve erkek talebenin Vali ve Belediye Reisi Doktor Lûtfi Kırdar İstanbul kumandanı tarafından teftişile başlamıştır.

Bu teftişi müteakıb, stadda bulunan askerî bando millî marşımızı çalmış ve buna bütün gençlik hep bir ağızdan iştirak etmiştir.

Bundan sonra Vali ve Belediye Reisi Doktor Lûtfi Kırdar söz almış ve stadda hazırlanan kürsüye çıkarak bir çok yerlerinde sık sık kesilerek şiddetle alkışlanan bir nutuk söylemiştir. Vali ve Belediye Reisi nutkunda ezcümle demiştir ki:

«— Aziz ve muhterem İstanbullular, mazinin karanlıklarına kadar başdan başa şan ve şerefle dolu olan Türk tarihinin pek mübarek bir gününü kutlamak için burada toplanmış bulunuyoruz. Bugün vatan çocukları şu dakikada Cümhuriyetimizin kuruluşunu hazırlıyan kütsi imanın Karadeniz sahillerinde, Samsunda ilk büyük parıltısile gözleri kamaştırmış olduğu 19 Mayıs aziz hatırasını tebcil ediyorlar.

19 Mayıs merhalesinden başlıyan muazzam ve mukaddes mesainin, millî mukavemetin hamlelerile dolu ruh kuvvetinin eseridir.»

Vali ve Belediye Reisi bunu müteakıb 19 Mayısın tarihimizdeki büyük kıymetini tebarüz ettirmiş ve bunu kendilerine medyun olduğumuz Atatürk ve İsmet İnönü'ne sonsuz minnetlerini bildirdikten sonra demiştir ki:

«— Muhtelif güçlüklere rağmen büyük İstanbul stadyomunun Dolmabahçede hazırlanan yerde temelatma merasimini bugün öğleden sonra yapabilmek fırsatı nihayet hasıl oldu. Bu feyizli işin de 19 Mayıs gününe tesadüf etmesini sağlam ve sıhhatli nesiller yetiştirmek yolundaki dileğimizin güzel bir imkân ile tetevvücü addediyorum. Bu güzel imkânın hazzı içinde 19 Mayıs şenliklerini açıyorum.,,

Valinin çok alkışlanan bu nutkunu müteakıb Üniversite namına söz söylenmiş ve muazzam bir resmi geçidi müteakıb evvelâ erkek bilâhare kız talebeleri çok mükemmel bir tarzda jimnastik hareketleri yapmışlardır. Bundan sonra Kuleli askeri lisesi talebeleri bando ile ve kumandasız bazı hareketler yapmışlar ve şiddetle alkışlanmışlardır.

Fenerbahçe stadındaki merasim saat 11.45 de neticelenmiştir.

Beşiktaş Stadında

Beşiktaşta Şeraf stadında yapılan merasime de saat tam 10 da başlanmış ve Fener stadındaki merasim programı aynen tatbik olunmuştur. Yalnız buradaki merasimde vilâyet namına Beşiktaş kaymakamı söz söylemiştir.

Şeref stadındaki merasime orta mekteb derecesindeki talebe iştirak etmiştir.

Beşiktaş ve Fener stadlarından başka öğleden sonra muhtelif halkevlerinde merasimler tertib olunmuştur. Beyoğlu Halkevi kendi azası arasında seçilen sporcularla çok güzel bir müsamere vermiştir. Bu müsamere Tepebaşı bahçesinde hususî davetlilerin huzurunda verilmiş ve şiddetle alkışlanmıştır.

Diğer taraftan bir çok halkevlerinde de 19 Mayıs hakkında bir çok konferanslar ve konserler tertib olunmuştur. Bunların her birisine çok kalabalık halk iştirak etmiştir.

Gece bir çok halkevleri 19 Mayıs bayramı mevzuu etrafında müsamereler tertib etmişlerdir.

Dolmabahçe Stadyomunun Temeli Dün Atıldı

Dün 19 Mayıs bayramı münasebetile yapılan bir çok resmi küşadların en ehemmiyetlisi Dolmabahçe stadının temelatma merasimi idi. Bir senedenberi bir çok müşkülâta rağmen büyük bir enerji mahsulü olarak yapılması temin edilen İstanbulun ilk büyük ve modern stadyomunun temel atma merasimi Vali ve Belediye Reisi Doktor Lûtfi Kırdarın riyaseti altında yapılan merasime Beden Terbiyesi genel Direktörlüğü, Halk Partisi, Vilâyet ve Belediye erkânı iştirak etmişlerdir.

Temele ilk harcı koyan Vali ve Belediye

(Sonu 5 incide)

19 Mayıs Piyangosunda Kazanan numaralar

19 Mayıs Spor ve Gençlik Bayramı münasebetiyle bu bayram şerefine Millî Piyango tarafından tertib olunan ve büyük bir rağbet gören hususî piyango dün Ankarada, Fransadan yeni getirilen son sistem otomatik kürelerle çekilmiştir. Keşideye piyango umum müdürü tarafından söylenen nutukla başlanmıştır.

Bu keşidede kazanan numraları aynnen veriyoruz:

Numara	Lira
10407	50.000
42972	10.000
117397	5000
162683	2500
126360	2500
175929	2500
92017	2500

Bunlardan maada numaralarının sonları:

Numara		Lira
2668	olanlar	1000
483	„	100
76	„	10
1	„	3
1	„	2

Bu suretle sonları (1) le biten biletler hem 3 er, hem de 2 şer lira kazanmışlardır.

Piyango Talihlileri

50000 lira kazanan 10407 numaralı bilet Ankarada ve İzmirde satılmıştır. Bu biletin Ankarada satılan parçasına isabet eden 25.000 lira, ismini vermek istemeyen bir polis memuruna çıkmıştır. 5000 lira isabet eden biletlerden 48219 İstanbulda ve Edirnede, 117397 numaralı bilet İstanbulda ve Bafrada satılmıştır.

2500 lira isabet eden 92017 numaralı bilet, Erzrumda ve Konyada, 126360 numara Ankarada, 162683 İstanbulda ve Samsunda 175929 da Ankarada ve Adapazarında satılmıştır. Son dört rakamı 2268 olup biner lira kazanan 20 bilet, Kayseri, İstanbul, İzmir, İskenderun, Elâziğ, Merzifon, Diyarbakır, Ankara, İzmir, Bafra, Zile, Hendek, Malatya ve yurdun diğer kısımlarında satılmıştır.

Politika

Amerika ve Avrupa harbi

Birleşik - Amerikada, daha doğrusu şimali ve cenubî Amerikada efkârı umumiyenin Avrupa harbi karşısında aldığı seyir dikkate şayan bir manzara arzetmektedir. Bu istikamet, sarih surette müttefiklerin lehine olan bir veçhe göstermekte ve nazi istilâsını takbih eylemektedir.

Filhakika, Hollanda ile Belçikaya taarruz keyfiyeti üzerine Arjantin reisicümhuru, memleketin müdafaasının, Amerikan teşriki mesaisi çerçevesi dahilinde «medeniyet hududu» nun Maginot hattında bulunduğunu beyan etmiştir. Birleşik Amerika hariciye sekreteri B. Cordell Hull de, bir ilmî kongrede, hali hazır vaziyetin ne şekil irae ederse etsin müttefiklerin nihai galebeyi elde edecekleri hakkında bir kanaate sahib olduğunu beyan etmiştir. Ve nihayet Uruguay hükûmeti cümhurreisleri ile birleşik Amerika da, Alman istilâsının takbihi işine girişilmiştir.

Bu resmî vaziyetlere ve aynı zamanda matbuatta teressüm eylemeğe başlıyan ve harb lehinde görünen neşriyata dayanarak Amerika kıt'asında gittikçe büyüyen bir endişe ve müttefiklerle olan gaye ve menfaat birliğinin anlaşıldığını gösteren bir kanaat görülmektedir. Bu yeni istilâ keyfiyetleri, Amerikada, Danimarkanın zaptındanberi teressüm eden inkişafı daha ziyade tesri eylemektedir. Harbin başlangıcında Amerikada hâkim olan his, müttefiklere samimi bir sempati ve Amerikanın hakikî menfaatlerine mutlak surette yabancı bir ihtilâfa sürüklenmemek hususundahi bir irade ile tezahür ediyordu.

Bu telâkki şimdiye kadar bitaraflık kanununun muharibiere, yani müttefiklere kolaylık gösterecek bir şekil irae etmesine bir mâni teşkil etti. Neticede: Amerikalılar harbe filen girmek istemiyorlardı. Fakat Danimarkanın istilâsındanberi hâdiselerin ani tahavvüller gösterebileceği akıllarına yerleştirmeğe başlamışlardır. Zira Groenland adası Amerikan kıt'asından maduddur. Ve Almanya burada hak iddia eyliyor.

Bundan başka şimdi de Almanyanın Felemenk Hindistanı meselesinde ne gibi bir hareket takib eylemek istiyeceği de cayi sualdir. Bundan başka bugünkü teknik ve terakkiyatın gösterdiği inkişaf, Okyanuslarla ayrılan kıt'aların hali hazırda biribirlerine çok yaklaşmış oldukları, hâkim ayrıca Avrupada nazi idaresinin bilhassa talimat istediği prensibler, ve kuvvetin tekaddüm eylediği telâkkisi, Amerikanın infirad siyasetine rağmen Avrupa harbinin akislerinden bigâne [illegible] gösteremiyeceğini işaret eylemektedir.

Diğer tarafdan nazi propagandasının yabancı memleketlerdeki dahilî vaziyette takib ettiği faaliyet tarzı, Almanların her hangi bir muvaffakiyet ihtimali ile bütün birleşik Amerikada, ve dolayısile bütün Amerikada dahilî hareketler tevlid edecektir. Amerikan kıt'asının iktisadi [illegible] kiyeti de bundan müteessir olacaktır. Bu sebebden birleşik Amerika harb haricinde kalmağa gayret sarfetmekle beraber icabında Avrupada, Amerikan müttefikleri çerçevesi dahilinde harekete geçmeğe, bir rol oynamağa hazırlanması lâzımdır.

İşte birleşik Amerika reisicümhuru B. Roosevelt, kongrede millî müdafaayı kuvvetlendirmek, orduya (50000) tayyare, donanmaya (500) gemi verecek bir krediyi istihsal zımnında söylediği bir nutukta da aşağı yukarı aynı fikirleri beyan etmiştir. Bu nokta, reisicümhurun pan Amerikan kongresinde, son günlerdeki istilâ hareketleri üzerine söylediği bazı sözleri de ilâve lâzımdır:

«— .... Eğer icap ederse, kültürümüzü, hürriyetimizi ve medeniyetimizi muhafaza için, ilim ve fennin emrimize verdiği bilcümle vasıtalarla mücehhez olarak birlikte hareket edeceğiz.,,

Bununla beraber, Rooseveltin fikirlerinin müttefiklere olan temayülü, Amerikan haricî siyasetinde esas rolü oynıyan âyanın da fikrine uyması lâzımdır. Teşrinisaniden evvel yani yeni intihab vukuundan evvel mağlûb bir hareketin yalnız geleceğini pek ümid etmemelidir. Ziyadesile efkârı umumiye Almanyanın aleyhindedir. Ve hele kongreden istenilen teslihat kredisini derhal vermesi, çok manalıdır.

Amerikada, şimdi, efkârı umumiye, mütemadî bir inkişaf ile müttefiklerin lehine ve harbe bir ân evvel müdahale fikrine doğru yürüyor.

Dr. REŞAD SAGAY

SON HABERLER

General Weygand Fransız orduları başkumandanı oldu

(Baş tarafı 1 incide)

merkezlere güpegündüz hücumlar yapılmıştır.

Gece düşmanın Belçikadaki şose ve demiryolları üzerindeki irtibatları şiddetle bombardıman edilmiştir. Geceleyin Almanya üzerinde yapılan harekât geniş bir bölgeye şamil olmuş ve bir çok askerî hedeflere büyük çapta bombalar isabet ettirilmiştir.

Bu harekâta iştirak eden üç tayyare dönmemiştir.

İngiliz Zırhlı Kıtalarının Gelişi

Londra, 19 (A.A.) — Reuter ajansının İngiliz kıtaları nezdindeki muhabiri bildiriyor:

Bir taraftan İngiltereden Fransaya takviye kıtaları ve tanklar gelerek Sambre ile Sedan arasındaki büyük muharebe bölgesine gönderilmekte, diğer taraftan da İngiliz kuvvetleri Belçikada evvelki günü daha önceden tesbit edilen plân mucibince işgal ettikleri yeni hatlarda sıkı bir surette mukavemet etmektedirler.

İngiliz zırhlı kıtaları, müttefik hatlarda bir ceb teşkil eden Alman kuvvetlerinin sağ cenahına atılıyorlar.

İngiliz motörlü kıtaları aynı zamanda Alman kuvvetlerine cepheden de hücum etmektedirler.

Hollandada Tahrib Edilen Depolar

Paris, 19 (A.A.) — Belçikada mütefik kuvvetlerinin arzularıyle ve teşkilâtlı bir surette yaptıkları geri çekilme hareketi esnasında bilhassa Zelanda adalarında çok mühim tahrib hareketleri yapılmıştır. Burada müttefik kuvvetlerin kısmı küllilerine iltihak etmekte olan Hollanda kıtaatı, bütün askerî ve bahrî tesisat ve ezcümle büyük Vleessingve limanındaki tesisat ile benzin depolarını ve tersaneleri tahrib etmişlerdir. Bütün hava malzemesi müttefik arazîye nakledilmiştir.

Zelandda harbeden Hollanda kıtaları müttefik kıtalara iltihak etmiş ve onlarla birlikte mücadele devam etmektedirler.

Almanyaya ilhak edilen yerler

Berlin, 19 (A.A.) — Hitler tarafından imza edilen bir kararname Belçika hududunda kâin Eupen, Malmedy ve Moresent bölgelerini Almanyaya ilhak etmetedir. Bu mıntakalar Ren vilâyetlerine tâbi olacâklardır.

D. N. B. Ajansı, B. Hitlerin Avusturyadaki Nazi partisinin eski şefi olan Seyss İnquart'ı Hollandada işgal edilen mıntakaların komiserliğine tayin etmiş olduğunu bildirmektedir.

Alman ilerleyişi

Paris, 19 (A.A.) — Sambre - Oise kanalı üzerindeki muharebe bütün gün devam etmiştir. Vaziyet mübhemdir. Muharebelerin batıya uzandığı anlaşılmaktadır.

Peronne'un sukutu hakkındaki şayialar salâhiyetli Fransız mahfillerinde yalanlanmaktadır. Yalnız hafif Alman müfrezelerinin Saint - Quentine eriştikleri tasrih ediliyor.

Müteaddid Fransız mukabil hücumları devam halindedir.

Berhava edilen depolar

Londra, 19 (A.A.) — Hava nezareti, İngiliz kuvvetlerinin dün akşam Hanovere, Hamburg ve Bremdeki benzin depolarına hücum ettiklerini ve İngiliz avcılarının en az 20 düşman tayyaresi düşürdüklerini bildirmektedir.

Cenubî Belçika İngiliz hava kuvvetleri düşman kollarını bombardıman ederekb- reSblioj. sd sdrsdr rülere bombalar isabet ettirmişlerdir.

Bombardıman tayyreleri Fransada ve Belçikada harekâta devam ediyorlar.

İtalyanın Vaziyeti

Londra, 19 (A.A.) — Pazar gazeteleri, İtalyanın kuvvetli Alman tazyikine rağmen harb dışında kalmak siyasetine devam edeceği kanaatindedirler.

Observer gazetesi, Musolininin hattı hareketi tesbit edecek âmilleri sayıyor: Ezcümle Vatikanın hattı hareketi, B. Rooseveltin hattı hareketi ve İtalyan milletinin harbi sevmemesi.

Harb tebliğleri

İngiliz Resmî Tebliği

Londra, 19 (A.A.) — İngiliz umumî karargâhının tebliği:

Dün İngiliz cephesi düşmanın kuvvetli tazyikine karşı şiddetle mukavemet etmiş ve tutunmuştur.

Saat 15 deki Vaziyet

Paris, 19 (A.A.) — Havas ajansı, askerî harekâtın inkişafı hakkında saat 15 te bildiriyor:

Gulse ile Landrecies arasında Sambre-Oise kanalının Sambre'da birleştiği ormanlık bölgede büyük bir muharebe cereyan etmektedir.

Almanlar, bir çok tanklarla ve kuvvetli tayyare ve topçu kuvvetlerile hücum etmektedirler.

Bu bölgede dün bütün gün devam ederek akşam geç vakte kadar uzayan muharebe, bu sabah şafakla beraber ayni şiddetle tekrar başlamıştır.

Alman tabiyesi daima aynidir. Bu tabiye büyük tanklarla gedikler açmak ve bu gediklere bir çok piyade kuvvetleri sevketmekten ibarettir.

Tanklar, yelpaze şeklinde ilerliyerek Fransız kıtalarının cenahında ve hattâ gerisinde gözükmek suretile gediği genişletmeğe çalışır. Fransız kıtaatı da düşman kıskacından kurtulmak için yanlara çekilmek mecburiyetinde kalır.

Bir kaç gündenberi, Alman taarruzu bu suretle darbeler halinde ilerlemiştir. Fakat şurasını kaydetmek münasib olur ki düşmanın bu ileri sıçrama darbeleri kendisi için gittikçe müşkül ve elim bir şekil almakta, buna mukabil derhal yapılan Fransız mukabil hücumları üzerine tankların açtığı gediklerin genişliği azalmaktadır.

Şurasını da bilhassa kaydetmek icab eder ki, Alman ordusunun şimdiki ilerleyişile İka'da ve Fransız Arden'lerinde taarruzun ilk günleri zarfında başardığı ilerlemeler arasında hiç bir benzeyiş yoktur.

Fransız akşam resmî tebliği

Paris, 19 (A.A.) — 19 mayıs akşam tebliği:

Başlıca muharebeler Saint - Quenti'nin doğu - şimal bölgesinde cereyan etmektedir. Kıtaatımız burada düşmana şiddetli bir mukavemet göstermektedir.

Mont Medy mıntakasında şiddetli hücumları püskürterek düşmana büyük zayiat verdirdik.

Çok mühim hava faaliyeti kaydedilmiştir. Avcı tayyarelerimiz ve dafi toplarımız düşman bombardıman tayyarelerine karşı koyarak çok ağır zayiat verdirmiştir.

Ezcümle 15 tayyareden mürekkeb bir düşman grupu mevcudunun üçte ikisini kaybetmiştir.

Diğer cihetten Musolini Alman zaferine kani değildir. Duçenin şimdilik siyasetinde cezrî br değişiklik tasavvur etmediği intibaı İtalyan hükûmet merkezinde genişlemektedir. Fakat İtalyanın bugünkü hattı hareketi, Alplardaki Fransız kıtaatını hareketsiz bırakmakta, Yakın Şarktaki Weygand ve Wavel ordularını tutmakta ve İngiliz filosunu da Akdenizde Alert halinde bulundurmaktadır.

Ostende Bombardıman Edildi

Belçikada bir mahal, 19 (A.A.)— Alman tayyareleri cumayı cumartesiye bağlıyan gece ve cumartesi sabahı Ostende'i bombardıman etmişlerdir.

İngiliz İstihbarat Nazırının Nutku

Londra, 19 (A.A.) — İngiliz istihbarat nazırı Duff Cooper, dün akşam radyoda söylediği nutukta Fransada cereyan etmekte olan büyük muhareden bahsederek demiştir ki:

— Gelen haber artıklarını sabırsızlıkla bekliyoruz. Haberleri derin bir endişe içinde fakat ayni zamanda sonsuz bir itimadla bekliyoruz. Bu itimadın sebeblerinden biri düşmanın bizimkinden çok daha mühim varını tehlikeye koymuş olmasıdır. Bu muharebeyi kazanabilir veya kaybedebiliriz. Fakat kaybettiğimiz takdirde harbi kaybetmiş olmayız. Almanya ise muharebeyi kaybettiği takdirde harbi kaybedecektir. Nazilerin iktidar mevkiine geçmesinden evvel de sonra da yığdığı muazzam kuvvetleri bu muharebeye sürmüş olmasının sebebi de budur.

Almanya, rulette kazanmak veya hepsini kaybetmeğe azmetmiş deli bir kumarcı gibi bütün kaynakları ortaya sürdü. Bu kaynaklar, kırmızı üzerine konmuştur ve fakat siyah kazandığı takdirde bu netice Almanya için bir karagün olacaktır.

Bugünkü muharebede, müdhiş bir taarruzla başlamış olan evvelki muharebelerin ekserisinden pek farklı değildir.

Hücum şiddeti muharebe ilerledikçe yavaşlamış ve müdafilerin lehine olarak mutaarrızların kuvvetinin tükenmesiyle nihayet bulmuştur.

B. Duff Cooper, Fransız iş istihbarat nazırı B. Frossard'dan şu telgrafı aldığını bildirmiştir:

"İngiliz tayyare kuvvetlerinin Fransa selâmetinin nihaî âmillerinden biri olan kahramanca icraatlarından dolayı size şahsî takdirlerimle bütün Fransızların takdirini ifadeye müsaraat eylerim.„

Almanlara göre vaziyet

Berlin, 19 (A.A.) — D. N. B. Ajansı harekât hakkında yaptığı bir tebliğde, Belçikadan çekilmekte olan kıtaatının yükünü hafifletmek maksadiyle Fransanın merkezinden doğu şimale doğru Fransız taarruzlarına intizar icabettiğini bildirmektedir.

D. N. B. Alman başkumandanlığının böyle bir ihtimali karşılamak üzere icabeden tedbirleri almış olduğunu ilâve ediyor:

Bugünkü resmî tebliğde, şimaldeki Alman kuvetlerinin Brükselden garba doğru ilerlemekte oldukları bildirilmektedir.

Anversin bazı istihkâmları henüz mukavemet etmektedir. Şurasını hatırlatmak lâzımdır ki Anvers Umumî Harbden sonra bir kat daha tahkim edilmiş kuvvetli bir istihkâmdır.

Cenupta taarruz devam etmiştir. Montmedy'de Majino hattının en kuvvetli istihkâmlarından biri alınmıştır. Sambre ve Oise nehirleri geçilmiştir. Düşman Somme nehrine ve hattâ daha şimale kadar takib edilmiştir. Saint Quenta işgal edilmiştir.

Alman tayyareleri evvelki günler zarfında olduğu gibi büyük muvaffakıyetler kazanmıştır. Düşman tayyareleri batı Almanyasında ve batı şimal sahili bölgesinde bazı şehirlere taarruz etmiş ve bu defa da askerî olmıyan hedefleri bombalamıştır.

Hamburgun İngilizler tarafından bombardımanı esnasında bir düşman tayyaresi düşürülmüştür.

Hollandada Alman kıtaları halen Zeland adalarında hâkim bulunmakta ve bu suretle şimdi Ren ve Escaut nehirlerinin mansablarını kontrol etmektedirler.

Şimalî Norveçde Narvik müfrezeleri Alman tayyarelerinin yardımiyle mukavemetlerine devam ediyorlar.

İNGİLİZLER VAZİYETİ NASIL GÖRÜYORLAR ?

Londra, 19 (A.A.) — Londra askerî mahfillerinde hâkim olan intiba Fransadaki stratejik vaziyetin daha ferah verici bazı alâmetler gösterdiği merkezindedir. Bununla beraber, salâhiyettar addedilen İngiliz tefsiratçılarının itimad verici lisanlarını teyid eden bu intiba, vaziyetin hâlâ nazik olan mahiyetini istisgar tasavvurunda olduğu manasını tazammun etmemektedir.

Askerî mütehassıslar şurasını tebarüz ettiriyorlar ki, Almanların son günlerde ilerlemek için kullandıkları büyük tanklarla ve yere doğru dikilerek inen tayyarelerle hücum sistemleri artık ilk muvaffakıyetleri kolaylaştırılmış olan bir sürpriz teşkil etmekten uzaktır.

Diğer cihetten müttefik tayyarelerin şiddetli hücumları üzerine Alman makineli ve zırhlı kıtalarının işe hususunda şu anda ciddî zorluklar karşısında bulunması icap eder.

Bundan başka salâhiyetli İngiliz mahfilleri Fransız ordusuna ve İngiliz hava kuvvetlerine ayni itimadı göstermekte berdevamdır. İngiltere kralı dünkü mesajında İngiliz tayyarelerinin düşmana olan üstünlüğün müttefik zaferini iki kat muhakkak hale koymakta olduğunu bildirmiştir.

ALMANYA TEDAFÜİ TEDBİRLER ALIYOR

Paris, 19 (A.A.) — Havas ajansı saat 14.40 te bildiriyor:

Sedan bölgesinde Almanlar Meuse nehri üzerindeki taarruzlarının bidayetinde yerleşmeğe muvaffak oldukları arazîyi tedafüî şekilde organize etmek üzeredirler.

İngiliz başvekilinin nutku

Londra, 19 (A.A.) — B. Churchill, bu akşam, başvekil olduğundanberi, radyoda ilk nutkunu söylemiştir.

Churchill bu nutkunda İngiltereye, İngiliz imparatorluğuna ve Amerika Birleşik devletlerine hitap ederek ezcümle demiştir ki:

— Başvekil oduğumdanberi birinci defa olarak memleketimizin imparatorluğumuzun ve müttefiklerimizin hayatında ve her şeyden önce hürriyet davasında fevkalâde nazik olan bir anda size hitap ediyorum.

Fransada ve Flandrlarda müthiş bir muharebe cereyan ediyor. Almanlar hava bombardımanlarını ağır zırhlı tankların harekâtiyle şayanı dikkat bir surette telif ederek Majino hattının şimalinde Fransız müdafaasını delmişler ve zırhlı arabalardan mürekkeb olan kuvvetli kollar ilk bir iki günde müdafisiz buldukları sahayı işgal ve tahribe başlamışlardır.

Hatlarımıza derin surette giren bu tanklar orada telâş ve kargaşalık husule getirmişlerdir. Tankların arkasından kamyonlar içinde piyadeler ve kamyonların arkasında Alman kıtaatı yığın halinde ilerlemektedirler.

Düşmana mukavemet için ve hücum halindeki Almanları en müessir surette vurabilmek üzere Fransız ordularının günlerdenberi devam eden yeniden gruplaşma hareketleri İngiliz hava kuvvetlerinden kudretli bir yardım görmektedirler. Hiç umulmadık yerlerde, hatlarımız arkasında düşman zırhlı arabalarının görünmesinden tevahhüşe asla mahal yoktur. Filhakika cephemizin arkasında Alman kıtaları var. Fakat Fransızlar dahi bir çok noktalarda Alman cephesinin gerisinde müessir bir surette muharebe etmektedirler.

Her iki taraf da gayet tehlikeli bir vaziyette bulunmaktadır. Fransız ve İngiliz orduları ümid ettiğim gibi iyi bir surette idare edildikleri takdirde, Fransız ordusu taplanmak ve mukabil taarruza geçmekteki meşhur dehasını muhafaza ettiği ve eğer İngiliz ordusu mazide bir çok misallerle gösterdiği metanet ve mücadele kuvvetini bir kere daha gösterdiği takdirde, sahnede anî bir tahavvül husule gelecektir. Bu muharebe şiddetini kaybettikten sonra, İngiltere adası üzerinde muharebe olacaktır. O zaman bu ulvî anda bütün tedbirlerin en müthişlerini dahi almakta tereddüd etmiyeceğiz. Milletimizden yapabileceği son gayrete kadar bütün gayretini istiyeceğiz.

Şu anın nezaketini gizlemek delilik olur. Fakat kalb ve cesareti kaybetmek, iyi talim görmüş, iyi techiz edilmiş üç dört milyon kişilik orduların bir kaç hafta hattâ bir kaç ay içinde motörlü arabaların bir baskını ile mağlûb olacağını tahmin etmek daha büyük bir delilik olur. Fransada cephenin istikrarını ve Fransız askeri ile İngiliz askerinin mevzilerine, hasmın vasıflarını tamamen karşılamak imkânını verecek olan kütlelerin işe koyulmalarını itimadla bekliyebiliriz.

Kendi hesablarıma Fransız ordusuna ve onun şeflerine sarsılmaz bir itimadım vardır. Henüz bu ordunun küçücük bir kısmı muharebeye girmiş ve henüz Fransanın küçücük bir kısmı şimdiye kadar işgal edilmiştir. Düşmanın ise motörleşmiş ve spesiyalize edilmiş kuvvetlerinin fiilî - yatta muharebeye sürlümüş olduğu aşikâr ve kuvvetlerin çok ağır zayiâta uğradığını biz biliyoruz.„

B. Churchill muharebenin teferrüatı hakkında beyanatta bulunarak demiştir ki:

Ordular taarruza beton hatlar veyahud tabiî mânialar gerisinde mukavemet fikrinden vaz geçmeği, hâkimiyetin ancak hiç ağırlaşmadan şiddetli hücumlarla kazanabileceğini anlamalıdırlar.

Müttefik hava kuvvetleri, bir tayyare ye mukabil üç ilâ dört Alman tayyaresi düşürmek suretile rakibini yenmiştir. Alman hava kuvvetlerine karşı nihaî zafere olan itimadım çok şiddetli olan son çarpışmalardan sonra daha ziyade kuvvet bulmuştur.

Ağır İngiliz bombardıman tayyareleri motörlü Alman kıtalarının can damarına isabetler yapmış ve şimdiden Alman petrol depolarına ciddî zayiat verdirmişlerdir. Hollandayı istilâ eden Alman ordusu küllî kuvvetlerinin garb cebhesinde vaziyet istikrar kesbettikten sonra İngiltereye dönmesini bekliyorum. Eminim ve bu hususta herkesin namına söyliyorum ki, bu hücumu karşılamağa ve kendisine yazılı olmıyanlar da dahil olduğu halde harb kanunlarının müsaade ettiği nisbet dahilinde mukabelede bulunmağa âmade bulunuyoruz.„

B. Churchill, sözlerine şusuretle devam etmiştir:

O ân gelince, İngilterede bir çok kimseler cebhede askerin maruz kaldığı tehlikelere iştirak edebileceklerini düşünmekle müteselli ve hattâ bundan müftehir olacaklardır.

Şimdilik silâh ve mühimmat yığmak için mümkün olan her şeyi yapmaklığımız lâzımdır. Bu hayatî mühimmata kat'i ihtiyacımız vardır. Büyük miktarda sarfedilen mühimmatın yerine süratle yenisinin konulacağını bilsek ihtiyatlarımızdan kullanır ve muharebeye geniş mikyasta mühimmat tahsis ederiz ki bunun halen büyük tesiri olur. Vazifemiz yalnız muharebeyi değil, harbi kazanmaktır.

Lüzumu halinde istenecek fedakârlıklara gelince, mükiyetin veyahud çalışma saatinin kendimizi vakfettiğimiz hayat için, şeref için ve hürriyet için yaptılan mücadele le asla kıyas edilemiyeceğini söylemek isterim.

Reynaud ve diğer Fransız şefleri, ne olursa olsun sonuna kadar mücadele edecekleri hakkında bize en mukaddes teminatı vermişlerdir. İngiliz hükûmeti de zaferi kazanıncaya kadar muharebeye devam etmeğe azmetmiştir. eye mal olursa olsun, ıztırabı ne olursa olsun hiç bir zaman ne esareti ne de mezelleti kabul etmiyecektir.

Bu devre Fransanın ve İngilterenin uzun tarihlerinde hiç şüphesiz en ulvisi dir. Fransız ve İngiliz milletleri, yalnız Avrupayı değil, ayni zamanda bütün insanlığı tarih sayfalarını bugüne kadar kirleten zulümlerin en korkuncundan en tahripkârından kurtarmak için yanyana bulunuyorlar.

İngiliz ve Fransız ordularının ve filolarının arkasında istilâ edilmiş memleketler, kana boyanmış milletler grupu duruyor. Çekler, Polonyalılar, orveçliler, Danimarkalılar, Hollandalılar ve Belçikalılar. Onlar için hürriyet yıldızını fethetmediğimiz takdirde bütün bu memleketlerin üzerine uzun bir barbarlık gecesi, yıldızsız, ümidsiz bir gece inecektir. Fakat biz bu hürriyet yıldızını fethedeceğiz.»

Almanlar Büyük Harbde bizi Ruslara nasıl satmak istemişlerdi ?

(Baş tarafı 1 incide)

larından müstakil bir Lehistan krallığının teşkili; 3) Dobricenin ve Berlin ile İstanbul arasında bir irtibat temini için Sırb arazisinden bir mıntakanın Bulgaristana terki; 4) Sırbistanın ihyası ve ona, Bulgaristana terkedeceği kulvara mukabil, Bosnada ve Arnavutlukta tavizat verilmesi; 5) Arnavutluğun bir kısmı İtalyayı tatmine yarayacaktır. Avusturya, İtalya ile doğrudan doğruya müzakerata girişecektir; 6) Rusya Ermenistanın, işgal etmiş olduğu kısımlarını muhtar vilâyet sıfatiyle muhafaza edecek ve Türkiyeye İranda işgal ettiği araziden tavizat verilecektir. Bu suretle Orta Asyaya yaklaşmış olacaktır; İstanbul ile Boğazlar Türkiyenin hâkimiyeti altında kalacaksa da bitaraf hale sokulacak ve ishkâmlar kökünden yıkılacaktır; 7) Mısır, İngilterenin hâkimiyeti altında kalacak ve Halifeye karşı Trablusgarbda tesis edilmiş olan şeraitin ayni şerait içinde bulunacaktır; 8) Almanya bütün müstemlekelerini istirdad edecektir.

Süreyya beye göre, Almanya bu şartları esaslı düşüncesinin nüfuz ve tesiri altında teklif ediyor ki bu da Yakınşarkta faikiyeti elde etmekten ibarettir.

Bibikov

Rusyanın Kristiyanya orta elçisi K. N. Goulkevitch tarafından Hariciye nazırı Pokrowsky'ye telgraf:

Numara: 27

22 Kânunusani / 4 Şubat 1917

Şahsî.

Bulgar orta elçisi Bizov, bu sabah ansızın sefarethaneye geldi. Romada bulunduğum sırada kendisiyle dostane münasebetlerim olmuştu. Rusyaya karşı hududsuz bir merbutiyet izhar ediyordu. Almanyaya satıldıktan sonra nezdime gelmeğe kalkmış olmasından dolayı hayretimi beyan etmekliğim üzerine, Bulgaristanın Rusyaya karşı hissiyatı da kendisinin şahsî hissiyatı gibi değişmediğini, istikbalin bunu teyid edeceğini cevaben bildirdi. Almanyanın Rusya ile, son derece faydalı şartlarla münferid bir sulh akdetmeyi istediğini zatı devletlerine telgrafla arzetmemi benden rica etmek için Berlinden mahsus gelmiş olduğunu da ilâve etti.

Bu şartları tanımak için bir merak eseri göstermedim. Fakat, Almanyanın Karadenizden yalnız bizim ticaretimize değil, berrî ve bahrî kuvvetlerimize de serbest bir geçit garanti etmeğe karar verdiğini bana izaha müsaraat gösterdi. Bundan başka, ne Alman hükûmeti, ne kendi hükûmeti tarafından gönderilmemiş olduğunu, bizi tehdid edebilecek musibetlerden bizi sıyanet için kendi teşebbüsüyle hareket etiğini, çünkü Mayıs ayında, görünüşe nazaran, Almanların harikulâde teslihatlarile dünyayı hayret içinde bırakacakları nı beyan etti. Fakat Almanların teşvikiyle hareket ettiği hakında bende hiç bir şüphe bırakmadı. Sözlerini Petrograda bildiremiyeceğimi, çünkü düşmanlarımızın tekliflerini dinlemeğe salâhiyetim olmadığını cevaben söyledim.

Münferid sulh akdetmemek için müttefiklerimizle mütekabil taahhüdümüz bulunduğunu ve hiç bir istifadenin Rusyayı deruhde ettiği taahhüdleri ihlâle sevkedemiyeceğini ilâve eyledim. Her halde size telgraf çekmek için beni iknaa çalıştı, fakat kat'î surette redettim ve böyle ayrıldık. Elçinin ziyareti bana Almanyanın nevmidane vaziyetinin yeni bir delili gibi görünüyor. Almanya abluka ilân edilince Bizov'un tavassutuna müracaata mecbur olmuştur.

Goulkevitch

* * *

Almanların Berlin Bulgar sefirini Norveçe göndererek oradaki Rus elçisi nezdinde münferid sulh teşebbüsünde bulunmaları ve bunda da Rusyanın berrî ve bahrî kuvvetleri için Boğazlardan serbest mürur hakkının Ruslara temini ve işgal altındaki Osmanlı vilâyetlerinin - ki buna Ermenistan diyordu - Ruslara terki teklifinde bulunması Türkiyeye karşı hiyanet tasavvurunun son dakikalara kadar bırakılmamış olduğunu isbat ediyor.

Hüseyin Cahid YALÇIN

Şimdilik Bukadar

Vakit kaybetmiyelim !

Sekiz aydanberi devam eden dünya harbinden, Balkanlıların pek çok dersler almış olmaları lâzımgelmektedir. Bu istifadelerin en mühimmi, mütearrız düşmanın hücum sistemini tamamiyle anlaşılmış olmasıdır. Düşmanın ilk hedefi, karşısında ki kuvvetleri parçalamak, birbirinden ayırmak şeklinde tecelli ediyor. Sonra bu parçaları birer birer ve kolaylıkla yutuyor. Hattâ evvelâ birini yutarken, yanındakileri ürküdmemek için kendilerine bilâhara tekrar almak üzere parçaladığı birinciden parçalar ikram etmekte de kusur etmiyor.

Çekoslovakyayı yutarken öyle oldu. Bilâhare silib süpürdüğü Polonyaya Teşen mıntakasını ikram etti. Hattâ Romanyaya bile bir parçasını vermek istedi, fakat Romanya verilen lokmayı reddetti.

Polonya ile Sovyet Rusya ve Polonya ile Çekoslovakyayı birbirine düşman yapan, Nazi entrikasıdır. Ayni entrika 1936 senesinde de Belçikayı İngiliz - Fransız ittifakından ayırmış ve bu suretle Hollanda ile Belçikanın beş gün zarfında ezilmesine ve Fransanın müşkül mevkiie düşmesine sebeb olmuştur.

Bu entrikanın son seneler zarfında Balkanlarda da az çok muvaffak olduğu inkâr edilemez. 1934 senesinde kurulmuş olan Balkan Antantı, 1940 senesine kadar tedricen inkişaf etseydi, muhakkak ki bugün çok daha kuvvetli olur, hattâ dünyanın bu tarafında yenilmez bir askeri blok teşekkül ederdi. Bu olmadı. Yugoslavyanın bir ara takib ettiği yanlış siyaset, hem Balkan Antantının kuvvetini azalttı, hem de Arnavutluğun İtalyanlar tarafından işgalini kolaylaştırdı, Nazi Almanyasına da Çekoslovakya ve Polonyayı rahat rahat işgaline vesile verdi. O zamanki Yugoslav harici siyaseti, bütün bu fedakârlıkları, Hırvat unsurunun Alman ve İtalyanlar tarafından müzaheret görmemesi için göze almıştı.

Hırvatlarla - şimdi yapıldığı gibi - anlaşmak yerine bu sakim yola sapmak Avrupanın doğu cenubuna ağır darbeler vurmuştur.

Ne ise, olan oldu. Hakikaten doğruyu gören adamlar bu yanlış yoldan kurtuldular. Şimdi yapılacak şey, kaybedilen seneleri kazanmaktır. Bugün Romanyanın, Yugoslavyanın, yahut Yunanistanın bir tecvüze uğraması, Türkiyenin bir tecavüze uğramasından farksızdır. Harb, Balkanlılar ancak daha tereddütte iken, yekdiğerine daha kuvvetli bağlanmadan, müşterek olarak, ne şekilde hareket edileceği İyice tesbit edilmeden evvel Balkanlara sirayet edebilir. Düşman bizi birleşmiş ve kuvetlerini birleştirmiş görecek olursa kendisinde asla taarruza teşebbüs cesaretini bulamaz.

Vakit kaybetmiyelim!

MURAD SERTOĞLU

ASKER KÖŞESİ

İsviçre ordusu

4,5 Milyonluk olan bu millet bir Alman hücumuna karşı koyabilir mi?

Yazan: **Bahri Özdeniz**

Büyük harb meydanlarına giden müteaddit istikametlerden en kestirme ve kolayını tayine memur Alman erkânıharbiyesi gene muhtelif noktalarda ve hassaten İsviçre etrafında bugünlerde sondaj ameliyesine başlamıştır.

Müttefiklerle Almanların son harb talihlerini garbda paylaşacakları anlaşıldıktan sonra karşımızda iki mühim hedef tebellür etmiştir.

Biri Alman ordularının kara yolunda en ehemmiyetli siklet ve mukavemet merkezi olan Fransadır.

Diğeri denizaşırı yolunda Büyük Britanya adasına yaklaşarak ezeli davanın hitamı ve muhasebe zamanının hülül etmesidir.

Askerlikçe kabul edilmek lâzımdır ki Almanların şimdiye kadar yaptıkları taarruzlar hep mahirane (şaşırtma) hareketleriyle vaki olmuştur. Ve müttefiklerin kuvvetlerini muhtelif cephelere tahrik ettirmek ve inkisama uğratmak maksadına matuf bulunmuştur.

Almanlar, yıldırım usulü bütün taarruzlarında az ve çok muvaffak olduklarını ve fazla mukavemete maruz kalmadıklarını görünce daha fazla iştiha ile istilâ harblerine devam etmişlerdir.

Halen mühim miktarda Alman kıtaları İsviçre hududlarında Bâle ve Constance yakınlarında tahşidatlarını ikmal eylemektedirler.

Almanların müttefikleer karşı hayat, memat taarruzuna giriştikleri böyle nazik ve tehlikeli hengâmede kısmı küllilerinden ayırdıkları mühim kuvvetlerle maksatsız manevra yapmaları mantık ve askerlikçe kabili telif görülememektedir.

Bu müretteb manevraların içindeki hakiki harekâtın istikameti gene bugünlerde tayin ve tavazzuh edecektir.

Belki İsviçrenin güzel (Saint Gothard) dağları ve cazib gölleri etrafında o sakin muhitin alışmadığı askeri hava kanatlarının korkunç motör sesleri işidilecektir.

Bu sebebden İsviçrede heyecan başlamıştır. Halk hudud şehir ve kasabalarından dahile çekilmektedir.

Bugünkü şekliyle (İsviçre konfederasyon) hükûmetinin mazisine bir nazar atfedilince 16 ncı asırda İsviçreliler Fransızlarla (daimi sulh) akdetmişlerdi. Bilâhara memleketleri bir harb sahnesi de olmuştu. İsviçre topraklarında Rus- Avusturya ordularıyle Fransızlar arasında 1799 da Zurich'de cereyan eden muharebede Rus - Avusturya orduları mağlûb olmuşlardır. Bu vak'adan sonra İsviçrenin bitaraflığını ve tamamii mülkiyetini muhafazaya beynelmilel riayet olunmuş ve bu sayede (İsviçre) harb âfetlerinden uzun zaman masun kalmıştır.

Lâkin son hâdiselerden alınan acı tecrübelerden memleketin emri müdafaası lüzumu bir zaruret haline girdiğinden İsviçrede bütün diğer devletler gibi teslihatına germi vermiştir ve mukadderatını silâh başında beklemektedir.

Bu suretle umumî seferberliğini yapmağa mecbur kalan İsviçrenin, şayed İtalyanın da Almanya lehine ve müttefikler aleyhine harbe iştiraki halinde en kolay ileri hareket ve önlerindeki zayıf mânialar dolayısile Alman muhariblerine bir köprü vazifesi görmesi vardır.

Maamafih İsviçrenin müdafaa azmi inhidam eden devletlerin hepsinden üstün dahi olsa büyük müttefiklerin şu sırada giriştikleri haysiyet ve hayat mücadelesi sırasında İsviçrenin tek başına Alman seline mukavemeti büyük fedakârlığı ve maalesef fazla nüfus zayiatını intaç edecektir.

İsviçre, evvelce de iki defa hudutları etrafında büyük devletler arasında cereyan eden harblerden naşi bir kere 1866 da Avusturya - Prusya harbinde bir kere de 1870 - 1871 Fransız - Alman harbinde hudutlarında teyakuz tertibatı almıştı.

İşte 1871 senesindenberi daimî sulh halinde yaşayan ve dağlarından hayat ve sıhhat fışkıran ve güzel manzaralı göllerinden neş'e ve safa eksik olmıyan ve herkesin lisanından düşmiyen ve hatırasından silinmiyen şirin İsviçrenin çetin müdafileri müdafaa harbini kabul edeceklerini metin bir lisanla ilân etmişlerdir.

İsviçre Avrupanın en dağlık yeri olmasından müdafa tertibatının ahzı en müsaiddir. Maahaza Almanların her memleket taarruzunda değişen ve yeni yeni tatbik edilen taarruz usulleri İsviçre için de ne hazırladığı meçhuldür.

Sürpriz = (Surprise) harbleri ise tehlikeyi mucibtirler. İsviçrenin askeri talim ve terbiyesi Fransanın aynidir. Harb akademisi zabitleri Fransada ikmali tahsil eylemişlerdir. İsviçrenin mesahei sathiyesi 41298 kilometre murabbaıdır.

Nüfusu; dört buçuk milyona yakındır.

İsviçre 1914 Cihan Harbine de iştirak etmemiştir. İsviçre beynelmilel Salibiahmer ve Akvam Cemiyetinin merkezidir. İsviçre, her seyyah ve zairin seveceği dağlara ve teneffüs edeceği temiz hava ve sanatoryomlara malik güzel bir ülkedir.

Uzun sükûn senelerinden sonra cilvei talih misafirleri bol bu toprakların rengini kana boyamağa ve baykuş yuvası haline getirmeğe razı olursa buna cihan acıyacaktır.

Umumî tahlil ile vardığımız netice ve karşımıza çıkan çehre ve dikilen kamet hiç de İsviçreye gülmemektedir. Bu da yeni, bilhassa gizli ve henüz taammüm etmemiş; yalnız tatbiklerinden sonra isimleri işidilip eserlere geçmemiş, nevi ve hizmetleri henüz muhteri devlete münhasır silâhlarla yapılan yeni hamlelerin askerlikte husule getirdikleri inkılâplar ve mevzii muvaffakıyetler velev bir defa olsun tatbik edilmek imkânı bulunmuş olsa dahi büyük tesirler göstermekten hali kalmadıkları görülmüştür.

Meselâ Almanların son zamanlarda denizlerde kullandıkları mıknatıslı mayn kurbanları ne büyük olmuştur. Bir müddet sonra bu tesir mukabil tertible kesredilmiştir.

Gene Almanların Hollanda ve Belçikaya büyük mıkyasta indirdikleri paraşütçülerin ordu gerilerinde yaptıkları marifetler bu kabil yeni usulerdir. Bu usul, henüz cihan ordularının bir kaçında hali revactadır. Hollanda, makalemizde bahsettiğimiz gibi hava hâkimiyeti devrinde Hollandanın eski sistem su baskınları para etmemiştir. İşte yeni taarruz silâhlariyle ve bâkir usullerle üç günde Hollanda ordusunun yüz bin askerinin hâkihelâke serilmesi ve bakiye üç yüz bininin de teslime mecbur kalmaları keyfiyeti eski sevkulceyş ve tabye kaidelerini hükümsüz bırakmıştır.

Yıkılmak istenen bir san'at abidesi

Nigde, (Hususi) — Tarihi bir kıymeti haiz olmadığı iddiasile Kemerhisardaki meşhur Roma su kemerlerinin yıkırılıp taşlarından istifade edilmesi teklifi Nigdede haklı bir memnuniyetsizlik uyandırmıştır.Zira teklifin medarı istinadı olan fayda cephesi, Bor ve Kemerhisarda taş kıtlığı mevcud olmasına mebnidir ki, bu cephe fevkalâde zayıf bir cephedir. Çünkü, manevî ve kültürel cephesi tahlil edilirse önümüze müsbet ve menfi bir çok neticeler serebilecek bir şümul taşır.

Kemerihisardaki Roma eserleri değil bir köyün ve hattâ kaza ve vilâyetin kendisine lâyık olduğu kıymet verildiği takdirde bir memleketin süsü olabilecek kıymet ve mahiyettedir.

Yarım metreden başlıyarak metrelerce yükselen muazzam taşların semalarda kucaklaşarak teşkil ettikleri heybetli kemer mecmuası ihmale, tasallûta ve asırların seyrine muzafferane karşı koymaktan doğan mağrur bir eda ile Emen ovasını süzmektedir..

Kemerin yer yer kopan intidadının, bahçelere, evlere tek tek taşınan taşların kemerin bünyesinde açtığı gediklerin, ihmalin, tahribin hülâsa hiç bir şeyin güzelliğini ve ihtişamını bozmadığı bu kemerler şüphe yok ki, taşıdığı tarihi hakikatleri, lisanı halinden okumak için her yanına yaklaşana sitemkâr bir nazar fırlatmakta haklıdır.

Bugün, kemerin manzarası, ipekli elbise si parça parça koparılmış ve bu esnada her tarafı didiklenmiş mahvolan güzelliğine ağlıyan bir Roma yosmasından farksızdır.

Bu kemerler, eğer lâyık oldukları alâkayı görmezlerse maatteessüf, tarih, en güzel evlâdına karşı reva gördüğümüz bu alâksızlıktan dolayı bize en şiddetli sitemlerini fırlatmakta pek haklı olacaktır.

Parti müfettişi Reşid Tankut Kozanda

Kozan (Hususi) — Parti müfettişimiz ve Maraş saylavı ve profesör Hasan Reşit Tankut kazamıza şeref vermişlerdir. Üç gün kazamızın misafiri olan kıymetli misafirimiz, Parti ve Halkevi muamelâtı üzerinde esaslı teftişler yapmış ve takdirle neticelenen bu teftişleri müteakib halkevinin çalışma programının tatbiki için reis Zahid Çamurdan'a isabetli direktifler verdikleri gibi partimizin altı ana umdesinin hakiki manasını partililere bir konferans şeklinde yapmak için hâkimlerin, muallimlerin ve partililerin iştikakile bir toplantı yapmış ve bu mevzu etrafında çok alkışlanan kısa bir hitabede bulunmuştur. Ayni zamanda Kozanın Kurtuluş gününün tes'idi için halkevimizce davet edilen esnaflar toplantısına da riyaset ederek bu büyük gününün kutulanması işinde halkevile işbirliği yapılmasını işaret buyuran müfettiş kasabanın ihtiyaçlarile derdlerile ciddî bir şekilde alâkadar olmuş tervici hususunda çalışacağını vâd buyurmuştur.

Değerli müfettiş Kadirliye hareket buyurmuşlardır.

EMİN KURTOĞLU

Kozan köylerinde Feci bir cinayet

Kozan (Hususi) — Kozanın Serkanti nahiyesinin Kızıl Höyük mevkiinde, dört kişi bir Aydınlı çadırı bastılar, ve bir kadını öldürdüler...

Hâdisenin tafsilâtı şudur:

Kozanın Cümhuriyet mahallesinde oturan ve uzun yıllardanberi hapishanede yatan ve bir müddet evvel tahliye edilen İbrahim oğlu Ahmed; esasen tufeylî hayat yaşamağı kendisine bir vazife edindiğinden hapisten çıkınca parasızlık buhranı geçirdiğinden telâfisi için çareler düşünüyor. Çok yakın akrabası olan ve Kızıl Höyükte oturan Aydınlı Sarıkeçili aşiretinden Sarı Osmanın ve Fatma adlarındaki şahısların paralı olduğunu ötedenberi bildiğinden bunlardan bir mikdar para koparmak sevdasına düşüyor. Bu işin yalnız başarılamıyacağını hisseden akraba düşmanı; kendisine uygun üç arkadaş tedarikini de teminde güçlük çekmiyor.

Bulduğu arkadaşlarına, (Kızılhöyükde oturan akrabam Osman ve Fatma ismindeki şahıslarda bir yastık dolusu para var gidelim şunlardan alalım) diye dil döküyor. Ahmedin sözüne inanan üç arkadaş silâhlarını alarak Kızılhöyüğe gidiyorlar. Çadırı basmak işinde de şöyle vazife ve tertibat alıyorlar. Ahmed, çadırın on metre uzağında soygun işini idare edecek; diğerleri de çadırlara yaklaşarak kaçak eşya getirdiklerini ve eşyayı görmek isterlerse çadıra 20 metre uzakta olduğunu söyliyecekler ve bu suretle iğfal edecekleri erkekleri tam 20 metre götürünce bağlıyacaklar biri bu bağlananların başında nöbetçi, diğer ikisi de çadırları taharri, kadınları tazyik ederek bir yastık parayı bulacaklar. İşte bu suretle vazife taksim eden soyguncular filiyat sahasına geçiyorlar. Kadınlar tazyik ediliyor, feryadlar başlıyor.

Bu arada feryadı işiten ve biraz evvel de oğlu Süleymanın bağlandığını gören kırk beş yaşlarındaki Fatma, soyguncuların bulunduğu çadıra yaklaşıyor. Çadırdaki Ali adındaki soyguncu Fatmanın geldiğini görünce, (gelme yakarım) diyorsa da ağır işiten Fatma duymuyor yaklaşıyor. Korku ve heyecan içinde bulunan Ali bir kurşunla Fatmayı vuruyor.

Kadının vuruluşu soyguncuların maneviyatını tamamen kırıyor. Bir para bile alamadan kaçıyorlar.

Takiblerine memur edilen Kadirli bölük K. ile kazamız K. vekili, karanlıkta meçhul bir perde arkasında saklı bulunan bu suç failleri iki gün içinde meydana çıkarmış ve suçlulardan üçü yakalanmış ve suçlarını itiraf etmiş ve biri de bugün yarın yakalanmak üzeredir.

Kazamızda yıllardır vukuu görülmiyen bu hâdise teessür uyandırmış suçluların yakalanmasile de sevinç duyulmuştur.

E. K. O.

ALİÇONUN SON GÜREŞLERİ

No: 50

YAZAN : M. Sami KARAYEL

— O kadar böbürlenme.. Seni de görürüz..

— Abe, benim ismim Kara Osman değil..

Deyince, Osman mukabele etti:

— Seni de bu Molla, öyle kolaylıkla yener, dedi.

* * *

Ertesi sabah, Molla, Filizle eş oldu. Beyler Adalıyı tutuyorlardı.

Kat'iyyen Mollayı, Adalıya eş vermek istemiyorlardı. Maksatları, başka idi.

Mollayı çogara getirmek, bu suretle meydandan çıkarmaktı. Zavallı Molla, yalnız başına güreşiyordu ..

Nihayet, bin bir fırıldak çevirdiler. Güreşi berabere bıraktırarak başı dört pehlivan beyininde taksim ettirdiler..

Zavallı Molla, kimsesizliği dolayısiyle hasımlarına bir şey yapamadan meydandan çekildi.

İşte, bu, Çolak Molla, bilâhare iki defa iddialı güreş yaparak mağlûb etti. Ve, meydanda ağlattı.

Gene bu, Molla, Koca Yusufu, Rami güreşinde şak küntesiyle aşırıp omuz üstüne bozuk düşürdü.

Şimdi, okuyucularım, Koca Yusufun, ve Adalının ayarını anlamış bulunuyorlar.

Aliçonun karşısına çıkan Adalı ile Koca Yusufun arasındaki farkı da göstermiş bulundum.

Bazı okuyucularımın Paris güreşi arasına Mollayı soktuğumdan dolayı memnun olmadıklarını gördüm.

Fakat, ekseri okuyucularım, Mollanın menakibini yazdığımdan dolayı memnun oldular.

Sırası geldiği zaman Adalı Halilinin, Mollanın, başlı başına güreşlerini yazacağım..

Şimdi, gelelim, Koca Yusufla, Hergelecinin Paris güreşine....

Fransızlar, tamamiyle Hergeleci İbrahim tarafını iltizam ediyorlardı. Koca Yusufun taraftarı yoktu.

Çünkü, Koca Yusuf, Fransız aslanlarını teker teker, mağlûb etmişti. Binaenaleyh, seyircilerin hemen kısmı âzamını Fransızlar teşkil ediyordu. Ecnebiler ekalliyette idiler.

Hele, güreşi seyre gelmiş olan Fransız başpehlivanları Koca Yusufun mağlûbiyetini bekliyorlardı.

Koca Yusuf, Hergeleciyi oyunla bir punduna getirerek yenemiyeceğini bildiği için işi zora dökmüştü.

Zaten, Koca Yusufla, Hergeleci İbrahimin güreşleri hep böyle zor oyunlariyle olmuş, neticede galib, mağlûb belli olmıyarak iki taraf birbirine girerek kavga ile neticelenmişti.

Koca Yusuf, hasmını oyunla bozamıyordu. Çünkü, İbrahim pehlivan üstadı âzamdı. Onun Türk güreşine tatbik ettiği oyunlar ve oyunlara karşı manevrası ve mukabil tehlikesi maruftu.

Hergeleci, kimsenin bilmediği oyunları icad ettiği gibi herkesin bildiği yenici ve kat'i neticeli oyunları da mukabil oyunlarla sıfıra indirmiş bir pehlivandı.

Herhangi bir pehlivan, yüzde, yüz emin olduğu ve kat'i neticeyi almakta tereddüt etmediği bir oyunu katiyen Hergeleciye tatbik edemezdi. Belki kendi oyunuyla yenilip düşebilirdi.

Nitekim, Hergeleci İbrahime bu suretle yenilen pehlivanlar çoktu. Bu sebeble Koca Yusuf, Hergelecinin oyunlarından korkardı.

Koca Yusuf, hasmını boyundurukla boğarak, kurt kapanile ezerek, kemanede sıvazlıyarak iflâhını kesmek, ondan sonra ölüsünü mağlûb eylemek tâbiyesini kullanıyordu.

Yusuf, Hergeleci ile Paris güreşinde de yukarıda saydığım güreş taktiğini kullanmıştı. Başka da çare yoktu.

Hergeleci, okkasız olmakla beraber levend gibi kavi adaleli bir pehlivandı. Sonra, fevkalâde tetik ve çabuktu. Kanarisi geldiği zaman zekâsile hiç bir şeyi kaçırmazdı.

Yani, Hergeleci dinamit gibi bir pehlivandı. Onunla güreşe çıkan pehlivanlar nasıl güreş uyduracaklarını şaşırırlardı.

Hergeleci, hasmını muhakkak surette kendi güreş tâbiyesi içine alırdı. Onun güreş tâbiyesini bozmak müşküldü.

Koca Yusuf da müthiş ve nadir yaradılmış pehlivanlardan olduğu cihetle Hergelecinin ne derecede mühim bir uzuv olduğunu bilirdi.

İşte; Yusuf, hasmının güreş tâbiyesini bozamıyacağını bir kaç kere yaptığı güreşlerle bildiği için işi zora döküyordu.

Yani, Hergelecinin güreş tâbiyesini, Yusuf, zorile, okkasile bozmağa çalışıyordu.

Yusuf, Hergeleciyi ancak zor bazusile ve kilo farkile karşısında tutabiliyordu.

Yoksa, Hergeleci adama göz açtırmaz.. tek elde mağlûb ediverirdi. Şurada sırası gelmiş iken okuyucularıma gayet enteresan olan şu vak'ayı anlatayım:

Bir gün Cihan pehlivanı Kara Ahmed, ustası olan Hergeleciye idman yaparlarken şunları söylemiştii:

— Usta, sıkı tutacağım.. hem de yenmecesine sıkı dur!.

Demişti. Çünkü, Kara Ahmed. artık baş pehlivanlar adadına dahil olmuştu. Ayni zamanda, ustasile küçük yaştanberi idman yapa, yapa onun girdisini, çıktısını öğrenmişti.

Hattâ, sırasına göre Kara Ahmed, idmanlarda ustasına faik güreşiyordu. Hergelecinin icadgerdesi olan oyunları öğrenmişti.

Hulâsa, Kara Ahmed, Hergelecinin nesi var, nesi yok biliyordu. Bu sebeble ustasına meydan okumuştu.

Hergeleci, Kara Ahmedin teklifine cevab verdi:

— Peki, kızan be!. Aferin, Ahmed be!.

Ahmed böbürleniyordu:

— Usta, seni başkası yenemez.. çünkü, oyun sırlarını bilmez.. fakat, ben bilirim..

Hergeleci, lâkaydane mukabele etmişti!

— Memnun oldum kızan be!. Eğer, beni hatalarsan sana bir kuzu çeviririm be!

Usta, çırak kapışmışlardı. Ahmed, ustasile senelerce güreştiği için onun ne suretle güreşe girdiğini biliyordu. Ona göre vaziyet almıştı.

Fakat, evdeki pazar, çarşıya uymamıştı. İbrahim pehlivan daha ilk elde Ahmede, çarpık gelmeğe başlamıştı. Bir türlü, ustasına güreş uyduramaz olmuştu.

[Devamı var]

Kalp yarası

YAZAN: A. S.

— 59 —

Yerine, saçları muntazam kesilmiş ve taranmış, siyah kadifeden şık bir elbise giyinmiş ince ve kibar tavırlı bir çocuk gelmişti.

Genç babanın gururu bundan ziyadesiyle hoşlandı.

Bir gün, oğlunun her gün yaptığı ziyaret esnasında, onu elinden tutarak kendi odasına götürdü.

Buraya Altayı ilk defa olarak sokuyordu.

Duvarın tam ortasında, karşıki pencerelerden gelen ışıkla, iyice görünen bir levha bulunuyordu. Bu levhada Perihan büyük ve sevimli gözleriyle kendilerine bakıyor gibiydi.

Tanınmış bir ressamın yapmış olduğu bu resimde Perihanın siması ve gözleri sanki canlı imiş gibi duruyordu.

Veysi:

— İşte annen Altay! dedi. Bak, ne kadar güzel ve mütebessim, geçenlerde söylediğim gibi o ölmemiştir; işte bilâkis ne kadar sıhhatte görünüyor.

Altay cevab vermedi.. Başını kaldırmış, gözlerini açmış, sanki annesinin nazarlarına bakıyordu. Sükûtu bir kaç saniye sürdü, sonra, biraz müteredddid bir sesle sordu:

— Bu benim sahici annem mi?

Oğlunu, annesinin hayatta olduğu fikrine alıştırmak istiyen genç baba:

— Evet, diye cevab verdi..

Altay, şüpheli ve garib bir tavırla:

— Annem mi? diye tekrar sordu. Metin ile Süreyyanın annesi gibi mi?

— Ne dedin? Söylediklerinden bir şey anlamadım..

Veysi yalan söylemek istemediği ve fakat verilecek cevabın ne şekilde olması lâzımgeldiğini kestiremediği için, hafifçe bocaladı.

Altay, düşündüğü şeyi anlatabilmek için uğraştı:

— Ellerini oynatan.. dudakları kımıldayan, küçük çocuğunu kucaklayan bir anne gibi mi?

Genç adamın çehresi ânî bir keder dalgasiyle kaplandı. Diğer çocuklar gibi hayatta olan bir anneyi isteyen çocuğuna ancak böyle bir resim gösterebiliyordu. Oğluna bu kadar gayritabii bir vaziyet ihdas ettiğini artık hisseylediği için müşkül ve feci bir haldeydi. Bununla beraber, oğlunu tatmin edecek bir izahatta bulunmağı düşündü:

— Annen çok uzaklarda Altay ... dedi. Sana evvelden de söylemiştim ya, o seyahat ediyor.. Fakat geri dönecek.. Sana bunu vaadetmiştim. O, yakında gelecek, o vakit bizimle, ölünciye kadar beraber olacak .. ve hepimiz de çok mes'ud olacağız..

Altay muti bir tavırla:

— Annem gelecek mi? diye sordu.

— Evet gelecek ve senin de, arkadaşların gibi, konuşan, küçük çocuğunu kucaklayıp öpen bir anneen olacak..

Tabiati hilâfına Veysi, söylediklerine inanmağa cesaret edemiyerek, mânasız ve boş kelimeler kullanıyordu; fakat oğlunun çehresinde ağır bir ifadenin dolaştığını gördüğü için onun her hangi bir tesir altında bulunmamasını istiyordu.

Aralarında uzamağa başlıyan sükûtu bozmak için ilâve etti:

— Onun gelmesini beklediğimiz müddetçe, her gün, annenin bu portresinin önüne bir demet menekşe getirib koyacaksın.. Anneni görmek ve onu tanımak için sen de böyle hareket edeceksin..

Altay babasına doğru döndü ve başını kaldırarak, birdenbire kat'î bir karar almış kimse gibi:

— Çiçekler mi? diye söylendi. Evet.. bu çok güzel!.. Onu memnun edeceğim değil mi?. Fakat bu - ve küçücük parmağı resmi gösteriyordu - hakikî annem değil, değil mi? Hayır, bu kâğıttan bir anne.. Bu, kitaplardaki gibi bir insan!

Altayın sesinde, babasına sanki bir tokat yemiş hissini veren bir nevi istihkar edası vardı.

Altay sözlerinin tevlid eylediği aksi tesiri görmedi. Kendi yaşındaki çocuklarda ekseriya rast gelindiği veçhile, büyük divanın önünde yere serilmiş beyaz ayı derisi üzerinde dört ayak olmuş, oyun oynamağa başlamıştı.

Ayakta duran Veysi, bulunduğu yere mıhlanmış gibi duruyordu .. Nazarları, yerde oynıyan ve hiç bir şeyden haberi olmıyan çocuğundan, resimde hâlâ güler gibi duran Perihana gidip geliyordu...

"Kâğıttan bir ane... „

İşte, Veysi oğluna, ancak böyle bir anne, kâğıttan bir anne gösteriyordu. Bir kere daha, genç adamın kalbi, acı veren bir darbe yemişti.., Ve bunu gene oğlunun masum dirağı vurmuştu.

Bununla beraber, aldığı kararda duurarak, Altayın her gün gelip, annesinin resmine bakıp selâm vermesini temin etmişti.

Altay, bu ziyareti güzellikle yapıyordu. Fakat hemen her defasında baba ile oğul arasında şu muhavere geçiyordu:

— Bu, benim kâğıttan annem .. Hakikisi buradan getmiş!..

— O seyahatte yavrum..

— Evet.. Sehayatta.. çok uzaklarda!

[Devamı var]

Yeni muamele vergisi kanun lâyihasının son şekli

(Baş tarafı 1 incide)

delerden bankaların, bankerlerin ve sigorta şirketlerinin bilûmum muamelelerinden bu kanunda yazılı esaslar dairesinde muamele vergisi alınır.

MADDE 2 — Türkiye dahilinde imal edilen maddelerin:

I) Sınaî müesseseler;

II) Sınaî müesseselerle imalât yaptıran toptancı ticarethane ve müteahhidler;

III) Sınaî müesseselerden veya bunların filyal, şube veya satış mağazalarından doğrudan doğruya veya komisyoncu, simsar gibi mutavassıtların delâletile mal alan toptancı ticarethane ve müteahhidler;

IV) I ve II işaretli fıkralarda yazılı mükelleflerin toptan ve perakende satış yapan filyal, şube ve satış mağazaları;

V) III işaretli fıkrada yazılı mükelleflerin toptancı filyal, şube ve satış mağazaları;

tarafından teslimi muamele vergisine tâbidir.

MADDE 3 — İkinci maddede yazılı yerlerden aldığı malları depo, ambar ve mağazalarına ithal etmeden doğrudan doğruya satan ve teslim eden veya ettiren toptancı ticarethane ve müteahhidlerin teslimatı da muamele vergisine tâbidir.

İkinci maddenin III işaretli fıkrasında yazılı mükelleflerle bunlara aid toptancı filyal, şube ve satış mağazaları, bir takvim yılı içinde sınaî müesseesden veya bunun filyal, şube ve satış mağazalarından alınan malların dörtte birinden fazlasını tek bir sınaî müessese veya ticarethane veya müteahhide satarlarsa bu malların yapıldığı sene içinde diğer şahıs veya ticarethanelere satılmış olan mütebaki malların vahid satış fiyatlarının vasatisinden aşağı olamaz;; ve aşağı ise vasati satış fiyatına göre bulunan bedel vergiye matrah olur. Bir sınaî müessese veya bunun filyal, şube ve satış mağazalarından alınan malların tamamı tek bir şahıs veya ticarethaneye satılmış ise bu malların satış bedeli; 19 uncu maddede yazılı unsurları nazarı dikkate alarak resen takdir komisyonunca tayin olunacak emsal satış bedelinden aşağı olamaz; aşağı ise resen takdir komisyonunun tayin edeceği bedel vergiye matrah ittihaz edilir.

MADDE 7 — Vergiye tâbi bir veya müteaddid sınaî müesseseye iptidaî madde vererek yaptırdığı mamulâtın veyahud bir veya müteadid sınaîmüesseseden veya bunların filyal, şube veya satış mağazalarından aldıkları mamulât bedeli bir takvim yılı içinde otuz bin lirayı geçen ticarethane veya müteahhidler bu kanunun tatbikinde toptancı sayılır. Otuz bin liranın tayinine esas olacak bedel, imalât veya satışı yapan sınaî müesseselerin veya bunların filyal, şube ve satış mağazalarının satış bedelidir.

Bu kanunda zikredilen müteahhid tabirile, 2395 sayılı kanunun sekizinci maddesinin bir numaralı fıkrasında yazılı müteahhidler kasdedilmiştir.

Bir takvim yılı içinde hem sınaî müesseselere iptidaî madde vererek mamulât yaptıran hem de sınaî müesseselerle bunların filyal, şube veya satış mağazalarından mal alanlar için otuz bin liranın hesabında, yaptırılan ve alınan mamulât bedellerinin mecmuu nazarı dikkate alınır.

Bu maddede yazılı toptancıların ve müteahhidlerin sınaî, müesseselere iptidaî madde vererek yaptırdıkları veya sınaî müesseselerle bunların filyal, şube veya satış mağazalarından aldıkları mamulât haricinde, başka mahallerden aldıkları mamulât otuz bin liranın hesabında dahil edilmez.

MADDE 9 — Aşağıda yazılı mamul maddelerin teslimi muamele vergisinden müstesnadır.

1) Hükûmetin teklifi aynen racı devlet inhisarında bulunan maddeler (İnhisar idaresince bu maddeler için imal edilen ve ayrı satılmıyan zarflar dahil)

2 — Şeker ve glikoz (şeker fabrikalarınca şeker satışı için imal olunan ve ayrı satılmıyan zarflar dahil)

3 — Havagazı ve elektrik

4 — Deniz, kara ve hava harb teçhizatından madud olup efrad tarafından istimali kanunen memnu olan vesait ve malzeme

5 — Harb gaz maskesi

6 — Tayyare, balon ve her nevi hava gemileri, plânörler ve bunların başka yerlerde kullanılması mümkün olmıyan yedek ve tecdid parçaları

7 — Buharlı, motörlü, yelkenli gemiler, yat ve kotralar, kayık, sandal, kik, salapurya, mavna ve her nevi bahrî merakib tekneleri

8 — Duba, köprü, her nevi dumbaz, iskele, sal, şat vesaire gibi eşya nakline mahsus deniz vasıtaları, sahib vinçler, tarak vapurları ve dubaları, sabih dok ve elevatörler.

9 — Her nevi su merakibinde kullanılacak makine, motör, kazan ve teferrüatı,

10 — Ziraatte kullanılan her nevi makine, âletler ve araba gibi vasıtalar (cins ve nevileri Ziraat ve Maliye Vekâletlerince müştereken tayin olunur.)

11 — Kitab, gazete, mecmua, risale, harita, atlas, coğrafya ve kozmoğrafyaya müteallik mücessem küreler, ilme, talim ve terbiyeye müteallik resimler, plânlar, levhalar, maketler, modeller, musiki notası ve nota kâğıdı.

12 — Takim veya teksif edilmiş veya toz haline getirilmiş şekerli ve şekersiz süt, tereyağı, sadeyağ, yoğurt, peynir, balık konservesi, kırılmış veya toz haline getirilmiş tuz, kavrulmuş veya dövülmüş kahve, uzun müddet muhafazası mümkün olmıyan ve satıldığı yerde istihlâki mutadolanan yiyecek ve içecek maddeleri, ekmek, peksimed, hayvan yemi olarak kullanılmak üzere un haline getirilmeksizin ezilmiş veya kırılmış hububat ve bakliyat, melas, prina, kepek,

13 — Temizlenmiş ve işlenmiş barsak,

14 — Bilûmum maden cevherleri ve taşlar, kok ve sömikok (istihraç, izabe ve tasfiye dolayısile),

15 — Her türlü soba (elektrik ve havagazi sobaları hariç), Kütahya tipi ve üzeri resim ve nakışlarla işlenmiş vazo, tabak, saksı ve emsali çini mamulâtı,

16 — Şark halısı, kilimi ve keçesi,

17 — Eczahanelerde imal edilib perakende olarak satılan ilâçlar,

18 — Vergiye tâbi olmıyan veya muamele vergisi ödenmiş bulunan nebatî, hayvanî ve madenî yağların, gaz ve benzinlerin karıştırılması suretile vücude getirilen mahlûtlar,

19 — Ağaç rende talaşı, biçilmiş kereste (boyanmış, katran vesair kimyevî mayilere batırılmış, rendelenmiş, oluk ve lâmba açılmış olmamak şartile) yol ve yapı inşaatında kullanmak üzere ihzar edilmiş taşlar ve harçlar.

20 — Odun kömürü,

21 — Bir kilogramı azamî dört bin metreyi geçmiyen kaskam ipliklerile bir kilogramı azamî üç bin metreyi geçmiyen Strayhgran iplikleri.

22 — Her türlü tuğla ve kiremid.

23 — Sabun (tuvalet sabunu hariç).

24 — Kasket,

24 — Şahmerdan,

26 — Tıbbî ve ispençiyarî müstahzarlar, diş macunu, suyu ve tozu (tıbbî ve ispençiyarî müstahzar ruhsatnamesini haiz olsalar dahi saç boyası, losyon ve suyu, şampuvan ve biriyantin, krem, pomad, ruj, pudra, tırnak boyası ve cilâsı, kozmatik düzgün, sürme ve emsali ıtriyat ve tuvalet levazımı, bu muafiyetten istifade edemezler.)

Üçüncü Fasıl

Mükellef ve Teklif Mahalli

MADDE 16 — Sınaî müesseselerle filyal, şube ve satış mağazaları, toptancı ticarethaneler ve müteahhidler muamele vergisini ödemekle mükelleftirler. Muamele ve satış şartları bu mükellefiyeti değiştirmez.

MADDE 17 — Sınaî müesseselerin vergisi imalin yapıldığı, müteahhidlerin vergisi yazıhanelerinin, diğer mükelleflerin vergisi de toptancı ticarethane, filyal, şube, satış mağazasının kâin bulunduğu mahal varidat dairesince tarholunur.

Dördüncü Fasıl

Verginin Matrah ve Nisbeti

MADDE 18 — İmalât vergisinin matrahı:

A) Kendi hesabına imalât yapan sınaî müesseseler için teslim edilen mamul maddenin satış bedelidir.

B) A fıkrasında yazılı müesseselerde, iptidaî maddesi başkalarına aid olarak yapılan mamulât ile altıncı maddede yazılı şekillerde istimal veya istihlâk edilen veyahud, filyal, şube, satış mağazası veya komisyoncuya gönderilen mamulâtın vergi matrahı, müessesenin kendi hesabına yaptığı mümasili mamulâtın emsal satış bedelidir. Emsal satış bedeli,i iptidaî maddesi başkalarına aid olarak yapılan imalât ile altıncı maddede yazılı şekillerde istimal veya istihlâk edilen mamulâtın teslim edildiği ay içinde ki, müessesenin mümasili mamulâtının vahid satış fiyatlarının vasatisine göre taayyün eden bedeldir. Müessesenin o ay içinde, mümasili mamulâttan teslimatı bulunmadığı takdirde vasatinin hesabında teslimatı mevcud en son ayın vahid satış fiyatları esas tutulur.

(A) Beyanname Usulü

MADDE 23 — Sınaî müesseseler, bir ay içindeki teslimatını ertesi ayın 15 inci günü akşamına kadar aşağıda yazılı malûmatı havi bir beyanneme ile bağlı oldukları varidat dairesine bildirmeğe mecburdurlar.

Bu beyannameye teslim olunan mahn cins ve nev'i (tuhafiye ve manifatura eşyasında nevilerin gösterilmesine Maliye Vekâletince müsaade edilebilir) mikdarı, nev'i itibarile azamî ve asgarî vahid satış fiyatı, satış bedelinin tutarı (iptidaî maddesi başkalarına aid olarak yapılan mamulâtta, altıncı maddede yazılı şekillerde istimal ve istihlâk edilen veyahud filyal, şube, satış mağazası veya komisyoncuları gönderilen mamulâtta emsal satış bedelinin tutarı) varsa her cins veya nev'e aid iptidaî madde tenzilâtı, muamele vergisi mikdarı, peşin ve veresiye satışlarla satılmak üzere filyallere, şubelere, satış mağazalarına veya komisyonculara gönderilenler ayrı ayrı gösterilmek suretile dercolunur.

18 inci maddenin D fıkrasında yazılı işler için, beyannamede, bir ay içinde yapılan işlerin nev'i ve mikdarı her nevi işe aid azamî ve asgarî vahid ücretle imal

Yukarıdaki farklarda yazılı sınaî müesseseler haricinde kalan mükellefler 30 uncu madde mucibince tutmağa mecbur oldukları emtia ithalât ve ihracat defterinin ithalât ve ihracat hesablarının bir takvim senesi itibarile senelik yekûnlarını ücreti tutarı ve muamele vergisi gösterilir. ve geçen seneden müdevver mal stoklarile yeni seneye devredilen mal stoklarının cins, mikdar ve maliyet fiyatlarını gösteren bir beyannameyi aid olduğu takvim senesi sonundan itibaren iki ay içinde bağlı oldukları varidat dairesinde vermeğe mecburdurlar. Beyannamede, aynı cinsten olan stok malların nevilerinin de ayrıca gösterilmesi.

(B) Götürü Verigi Usulü

MADDE 27 — İşçi sayısı ve muharrik kuvvet bakımından muafiyet dışında kalan sınaî müesseselerden müessese sahibi de dahil olduğu halde işçi sayısı günde onu ve muharrik kuvvet kullananlarda muharrik kuvveti de beş beygiri geçmiyenler ile muharrik kuvveti 10 beygiri geçmiyen valssiz ve elekli değirmenlerin ve 10 nuncu maddenin 5 inci fıkrasında yazılı muafiyet şartlarını haiz olmıyan valssiz ve eleksiz ve muharrik kuvveti 10 beygire kadar olan değirmenlerin sahibleri istedikleri takdirde vergileri götürü olarak tahakkuk ettirilir. Bu maddedeki işçi tabiri 12 inci maddede yazılı şahısları ifade eder.

12 inci maddenin (A) ve (B) fıkralarında yazılı müesseseler hakkında götürü vergi usulü tatbik edilmez.

Götürü vergi talebleri takvim yılı başına kadar yazı ile varidat dairesine bildirilir ve talebi takib eden mali yıldan itibaren tatbik olunur.

SABAHTAN SABAHA

Bir hamaset farkı

Almanların binlerce paraşütçüyü sulh zamanında hususî bir talim ve terbiyeye tâbi tuttukları ve harbin bu dokuzuncu ayında, bilhassa Hollanda işgalinde sahaya sürdükleri malûmdur. Nereden gelirse gelsin, hangi tarafa aid olursa, olsun kahramanlığı takdir temek lâzımdır.

Şüphe yok ki paraşütle düşman toprağına inmek, orada silâhlı, bombalı hareketlere girmek bir kahramanlıktır. Çünkü bu suretle harb, cephede ve hattâ tayyarede harbetmekten farklıdır. Daha tayyareden inerken ve havada bir makineli tüfek ateşiyle can vermek te var, indikten sonra parçalanmak ta var ... Fakat işte o kadar.. Yani bu yeni usul cesaret harbinde ölüm yüzde yüz göze alınmış değildir. Sebebi:

Şüphe yok ki Alman paraşütçüleri cephenin çok gerisine ve çok hali yerlere iniyorlardı. Binaenaleyh buralarda makineli tüfek ve hattâ tüfek ateşine maruz kalmak tehlikesi pek azdı. İndikleri topraklarda medenî insanların toprakları idi. Muvaffak olamıyarak teslim olan veya yakalanan paraşütçüler için nihayet esir olmak ve harbin sonuna kadar bir esir kampında yan gelib oturmaktan başka hiç bir tehlike yoktu. Almanyada haftada yarım kilo ekmek, günde bir banım yağ ve et yerine İngilterede veya Fransada mükemmel taymlara sahip olmak ümidi bir Alman paraşütçüsü için cazib bile olsa gerektir.

Her ne hal ise, biz bütün bunlara rağmen Alman paraşütçülerinin cesaretini ve fedakârlığını kabul ediyoruz. Ancak bunu Alman milleti ve Führeri gibi mübalâğaya da müsaid bulmuyoruz. Çünkü tarih, harb sahalarında yüzlerce ve binlerce fedai, tam fedai, yani bir daha geriye dönmemeği, ölmeği göze alarak giden kahramanları çok kaydetmiştir.

Bunların başında Türk denizcileri gelir. Kalyonlarından, düşman kumanda gemilerine atlayıp, yahut mancınıkla atılıp tek başına, yahut üç beş arkadaşiyle birlikte koca bir gemi içine saldıran, palalarını sıyırıp gemidekileri çil yavrusuna döndürenlerin kahramanlığını ve fedakârlığını düşününüz.

Bir Türk gemisi, düşman gemisi tarafından mahmuzlanmak tehlikesi karşısında kalınca üç beş dilâver gemici hemen ayrılıyor, düşman gemisine atılıyorlar, müthiş bir boğuşma sonunda can veriyor; fakat bu panik sonunda düşman gemisini de mahvettiriyorlardı. Ölüm yüzde yüz göze alınmadan böyle bir harekete imkân yoktur. Türk tarihi baştan başa buna benzer hamasiyat ile doludur ve zikrettiğimiz fedakârlığın ve kahramanlığın emsalini henüz hiç bir yabancı tarih kaydetmemiştir.

DENİZLERDE:

Bir araba vapurunun makinesi bozuldu

Şirketi Hayriyenin 26 numaralı motörü "Sühulet,, araba vapurunun dün Sarayburnunda makinesi bozularak suların cereyanına kapılmış, lodos fırtınası da olduğundan bir müddet dalgalar üzerinde bocalayıp durmuş, diğer bir şirket vapuru gelerek araba vapurunu çekip Sirkeci araba vapuru iskelesine götürmüştür.

Mussolini dün Roosevelt'e cevap verdi

Roma, 19 (A.A.) — Musolini, Roosevelt tarafından kendisine gönderilen mesaja bugün cevab vermiştir. Bu cevabın muhteviyatı hakkında hiçbir malûmat yoktur.

19 Mayıs bayramı

(Baş tarafı 2 ncide)

ye Reisi Doktor Lûtfi Kırdar şu nutku söylemiş ve alkışlanmıştır.

«— Aziz Türk gençliği, senin isminle anılan bu büyük bayramımızda, şu şerefli yıldönümünde sana mahsus en kıymetli mekteblerden birinin temelini atmakla duyduğum derin inşirahı sözlerime başlarken bildirmek ihtiyacını hissediyorum.

Bu inşirahın sizlere asrî bir stadyom yapmak üzere bir sene evvel verdiğim vadi yerine getirebilmek için karşılaştığımız müşkülleri izaleye muvaffak olarak vadimi tahakkuk ettirebilecek vaziyete gelmiş bulunduğumdan bir kat daha artmıştır.

Millî Şefimiz stadyomun nasıl telâkkî ve tarif edilmek lâzım geldiğini şu veciz cümlelerle ifade buyurmuşlardır:

(Türkiyeyi idare edenler stadyomu en kıymetli mekteb gibi her yerde kurmağa çalışacaklardır. Türkiyenin istikbalini idare edecek olan genç nesil açık havada açık meydanlarda yetişecektir.)

Bu güzel şehre Vali ve Belediye Reisi olarak geldiğim zaman, Millî Şefimiz Büyük İnönü'nün stadyomlar hakkındaki irşad almış bir memur ve bir vatandaş sıfatile İstanbul gençliğinin de asrî bir stada ne kadar muhtaç olduğunu ilk günlerde takdir etmiştim.»

Vali ve Belediye Reisi bunu müteakib stadın kurulması için yenilen güçlükleri zikretmiş ve demiştir ki:

«— Aslen sporcu olan bir milletin çocuklarısınız. Ecdadımız zamanlarındaki sporların ne büyük mertebelerine erişmiş olduklarını ve vatana ne kadar lâyık bulunduklarını serhadlerde kılıç sallıyarak at koşturarak, rakibi yenerek isbat etmişlerdir. Sizlerin de modern sporlara bu fennî stada vatana lâyık olduğunuzu gösterecek bir aşkla çalışacağınıza imanım vardır.»

Valinin nutkundan sonra söylenen bir çok nutuklarda Dolmabahçe stanının ehemmiyeti tebarüz ettirilmiş ve stadın inşası için faaliyet gösterenlere teşekkür edilmiştir.

Bunu müteakib, davetlilere Beden Terbiyesi Genel Direktörlüğü İstanbul Bölgesi tarafından Park otelde bir ziyafet verilmiştir.

Dün Yapılan Resmi Küşadlar

19 Mayıs Spor ve Gençlik bayramı dolayısile dün vilâyet hududları dahilinde bir çok temel atma ve resmi küşad merasimleri yapılmıştır.

Yalovanın Kirazlı ve Taşköprü köylerinde inşaatları ikmal olunan iki köy okulunun da temeleri atılmıştır.

Balıklıdaki Rum hastahanesine konulan Atatürk büstü de dün öğleden sonra merasimle açılmıştır.

Fatih Halkevinin Spor Bayramı

Dün Fatih Halkevi tarafından 19 Mayıs Spor ve Gençlik bayramı münasebetile tertib edilen müsabakalar muvaffakiyetle neticelenmiştir.

İlk olarak sabah saat 9 da yapılan bisiklet müsabakası 50 kilometre üzerinden yapılmıştır ve şu neticeler elde edilmiştir:

I —Süleymaniyeden Haralambo
II Kalespordan Janpol
III Süleymaniyeden Agop.

Öğleden sonra Karagümrükte başlamak üzere Edirnekapı - Topkapı - Aksaray - Fatih olmak üzere tertip edilen mukavemet koşusu şu neticeyi vermiştir:

I	Adnan D. P.	27
II	Adnan Ölçen	27.33
III	Cavad S. S.	27.52

Bu ikinci spor hareketinden sonra futbol müsabakaları başladı. 15 şer dakikadan iki devre olmak üzere ve yenilerin çıkması şartile yapılan bu müsabakalarda ilk maçı Akınspor - Fatih Halkevi oynadı. Ve Fatih Halkevi bu maçı 2 - 0 kazandı.

Bundan sonra Darüşşafaka mezunları - Davudpaşa oynadılar ve ancak onar dakikalık temdidin sonunda Darüşşafaka bir gol atarak müsabakayı kazandı. Birinci maçın galibi Halkevi ile Karagümrük oynadı.

Bu maçta çok güzel oynıyan Fatih Halkevi maatteessüf 1 - 0 yenildi.

Finali Darüşşafaka mezunları ile Karagümrük oynadı. Çok güzel bir oyun çıkaran Darüşşafaka mezunları takımı oyunun birinci devresinde bir gol atarak devreyi bir 1-0 bitirdi. İkinci devrede bir çok gol fırsatları kaçırmalrına rağmen daha hâkim oynıyarak maçtan galib çıktılar ve ortaya konulan kupayı aldılar. Bu maçı çok güzel idare eden Eşref Mutlu ya teşekkür eder galib takımı tebrik ederiz.

Şişli Halkevi Bayramı Nasıl Tes'id Etti?

19 Mayıs spor bayramını bu sene Şişli Halkevi Kâğıdhane köyünde tes'id etmiştir. Dün sabah Halkevi önünden hareket eden otobüslerle Halkevi spor temsil kollarile köycülük şubeleri mensubları Kâğıdhaneye gitmişler, akşama kadar muhtelif spor hareketleri ve müsabakaları yapmışlardır. Ayrıca bir de meydan temsili vermişlerdir. Spor hareketlerine Kâğıdhane gençleri de iştirak etmiş ve böylece iki taraf çok güzel vakit geçirmişlerdir.

Galatasaray Voleybol Şampiyonu

Bölge voleyvoy şampiyonluğu için finale kalmış olan Galatasaray ile Beylerbeyi arasında iki hafta evvel bir müsabaka yapılacak iken Beylerbeyinin gelememesi üzerine Galatasaray şampiyon ilân edilmiş, fakat Sarı - Kırmızı takım bu ünvanı maçı kazanarak almak istemişti.

Bu itibarla Galatasaray ile Beylerbeyi arasında dün bir karşılaşma yapılacaktı. Beylerbeyi dün de maça gelmediğinden Galatasaray şampiyon olmuş ve İnönü stadının temel atma merasiminde kupasını almıştır.

"Yeni Sabah,, ın büyük röportajı

İlk Türk Petrol Mıntakasına doğru

Batman çayını salla geçiş

("Yeni Sabah,, ın sureti mahsusada yeni petrol mıntakasına göndermiş olduğu muharriri Sabih Alaçam yazıyor.)

— 3 —

Karşılıklı iki ihtiyar dağ silsilesi arasında akan Batman çayının geçit noktası, eşi bulunmaz bir âlem..

Vakıa coğrafya, Batmana, çay ismini veriyor. Fakat, onun kabara kabara, deli deli akan suları Dicleye rekabet edecek kadar aşkın ve taşkın..

Batman çayının sağ sahilinde, Diyarbakır - Irak hattının inşaat merkezlerinden biri var. Orada mola verdik.

Kıyıda bir köy uzanıyor - ki şimendifer buradan geçecek.. Muazzam bir demir köprünün yüz metre arayla kurulan ayakları, bu mıntakaların inkişafını sembolize eden birer işaret imişler gibi yükseliyor.

Sol tarafımızda bir dağ yolu kıvrıla kıvrıla aşağıya iniyor. Toprağı, seller şerha şerha oymuş.. Karşı sahile geçecek olan nakil vasıtaları, burada sıra bekliyor, sonra ağır ağır ağır, sallana sallana hareket edebilmek için yolcularını, hattâ icabında yüklerini bile tahliye ediyorlar.

Lâkin, bütün bu ihtiyatî tedbirler ile, kamyonların devrilmemesi garantiye alınmış değildir! Şoförün ufak bir dikkatsizliği, fizikteki müvazene kanununa aykırı netice verebilecek küçücük bir direksiyon kırması korkunç bir kazaya derhal sebeb olabilir!

Bu heyecanlı sahneleri, otomobilimizi nöbete koyduktan sonra, dik bir yamaçta açılan kır kahvesinden seyretmeğe başladık. İşte, bir kamyon! Sırası gelmiş, sallana sallana, kıyıya varmağa çahşıyor ve makineye hayatını, mukadderatını teslim eden şoför de muhakkak ki ter döküyor!

Birazda, safasını sürdüğümüz mahut kır kahvesinden bahsedeyim:

Sazdan bir baraka, tenekeden bir ocak, okkalı fincanlar ve camilerde Kuranıkerim konan rahlenin benzeri acayip iskemleler..

Yalnız, hepimize, yorgunluğumuzu unutturan bazı sebebler var: Peyzaj, harikulâde güzel.. Ayni zamanda, civar halkının münis sokulganlıkları içinde, geniş bir muhabbet halkası ile çevrilmiş bulunuyoruz. Ahali ile yakından temasları olan inşaat başmüdür muavini Bay Lûtfi Tümerle ömrünün tam 50 senesini Şark vilâyetlerinde geçiren doktor Bay İbrahim Hatunoğlu, bu muhabbet sarmaşıklarının bahçıvanları gibi.

Fakat, ne yazık ki sohbetimize fazla devam edemedik. Batman çayını aşmak nöbeti bize gelmiş idi. Helâllaşmağı andıran bir şekilde arkadaşlara veda ettik. Bitlis hususî idaresinin "Sefinei Nuh,, larına binmeğe hazır olduk!

Bu sandallar, yahud mavnalar, yahut da salapuryalar, sallar - çünkü onlara verebilecek bahrî bir ıstılah bulamıyorum! - ile seyahat, hiç bir yaratıcı muhayyilenin tasavvur edemiyeceği kadar garib ve heyecanlıdır. Düz bir sal düşününüz, kenarlarını arkadan öne doğru yükselecek tarzda, tahtalar ile kaplayınız ve bu acayip dekoru bir de mavna burnu ilâve ederek şekillendiriniz!.. "Sefinei Nuh,, ların daracık baş güverteleri de var.

Kaptan, sırtında beyaz entari ve yelek olduğu halde, azametle orada ayakta duruyor ve elindeki kocaman kürekle dümen yapıyor. Arkada da upuzun ve hendeseye dargın iki kürek var. Bunların her birine üçer hamlacı asılıyor ve birbirlerini gayrete getirmek için avaz avaz bağrıyorlar:

"— Yallah! yallah! yallah!.. ,,

Fakat, "Sefinei Nuh,, lar, değil böyle altı hamlacının, hattâ yüz hamlacının yallahı ile de yürüyecek nesneler değil!

Amma, onun da çaresini bulmuşlar: Batman çayının tâ yukarısından iplerle çekile çekile sığlıktan kurtarılan "Sefinei Nuh,, lar, bir yandan akıntı ile aşağıya düşüyorlar, bir yandan da hamlacıların:

"— Yallah!,,

lariyle karşı sahile ulaşıyorlar.

Lâkin, Batman çayı, her zaman insaflı değil! Bazı günler coşuyor, ve tekneleri yüzlerce metre uzaklara sürüklüyor. O zaman, "yallah,, cılar, yedek çeke çeke bunları geçit noktasına getiriyorlar. Yalnız, yedek safalarını, Boğaziçinde gördüğü müz gibi zannetmeyin.. Tayfalarda, zaten ne pantalon var, ne de bildiğimiz şekilde don! Önlerini ve arkalarını birer müsellesi bezle gizliyerek "setri avret,, düsturunu yerine getirmişler! Böylece, Batmanın içine dalıyorlar, elleriyle yakaladıkları ipe asılıoyarlar ve bu ameliyeler tam bir saat sürüyor!

Sabahleyin altıda başlayan münakale, akşam üstü on sekizde paydos ediliyor. Ara yerdeki öğle tatilini de hesaba katarsak, koca günde bir düzüne kamyon Batman çayını ya geçiyor, ya geçmiyor! Tabiî havanın müsaid olması da şart! Geri kalanlar da, "Sabrın sonu selâmettir!,, deyip kıyda sabahlıyorlar...

Biz Batman sahiline geldiğimiz zaman, "Sefinei Nuh,, lardan biri hemen hareket etmiş bulunuyordu. Lâkin, nöbet yeri kalabalık olmadığı için, mesud bir tesadüf ile, iki saat sonra sıramız gelmişti! Geçit yerine indik.. Odunlar ile, kıyı ve "Sefinei Nuh,, un arasını doldurdular.

Otomobil, içeriye girdi, arkadan da biz..

Kaptan, bütün vakar ve ciddiyeti ile:

"— Haydi!,,

Kumandasını verdi. Gemimiz, iplerle açığa çekildi, sığlıktan kurtarıldı. Bu işi bitiren tayfalar, hemen içeriye atladılar, küreklere asıldılar ve başladı "yallah!,, lar...

Nihayet, sallana, sallana, "Sefinei Nuh,, un içine dolan suları endişe ile seyrede ede karşı sahile varabildik. Karaya, evevlâ bizim çıkmamız lâzımdı; teamül mucibince, sonra da otomobil!.

Fakat, "Sefinei Nuh,, karaya oturmuş, arkası kat'iyyen sahile rampa etmiyordu. Aradaki mesafeyi de atlamağa imkân yoktu. Acaba, paçaları mı sıvayacağız? diye düşündüm! Bereket versin, "yallah!,, cılar imdada yetiştiler. Bahşiş koparmak ümidiyle, neş'eli ve teleâşlı bir halde, hepimizi kurbanlık koyunlar gibi sırtladılar! Böylece karaya ayak bastık!

Lâkin, maceramız, bu kadarla kalmıyordu! Az ileri, Batmanın diğer kolunu aşmak icab deiyordu. Su, az ise, oradan otomobil geçebiliyordu! Ya, kabarmışsa?.. O vakit, felâket idi! Çünkü, biz, gene kurbanlık koyunlar gibi sırtlanıp götürülebilirdik! Fakat otomobili, deveye hendek atlatır gibi aşıramazdık ka!!..

İşte, bu büyük meselenin halli için şoför, enine boyuna tedkikler yaptı. Bir jeoloğ gibi dikkat ve ihtimamla geçit yerini muayene etti. Nihayet, suyun az olduğuna karar vermiş olatır gibi aşıramazdık ya!!.

"— Yallah!,, ı bastı!.

Gözlerimiz ileride, kuma saplanmak korkusu içinde yüreklerimiz oynaya oynaya ve karşı sahile ulaşmak için arayerdeki mesafenin santimetrelerini bile hesaplaya hesaplaya mevud toprağa kavuştuk!.

Ve tekrar yemyeşil tarlarların ortasında yol almağa başladık..

Akşam, yavaş yavaş bastırıyordu. Artık Siird vilâyetinin hudutları içinde ilerliyorduk. Fakat Maymuni boğazına varmak, petrol sondaj kulesini görebilmek için önümüzde daha ne kadar kilometreler vardı.. Hedefimize ulaşmak maksadiyle sabırsızlanıyor, yaz geçitlerinden arızasız ilerleyen otomobilimizin bir kuş gibi uçmasını istiyorduk sanki..

Bir müddet sonra, İsmetpaşa köprüsünü geçtik. Köprünün enteresan bir tarihçesi var: Ona, Millî Şef İnönünün 1933 senesinde Şarka yaptığı seyahat esnasında inşa olunduğu için bu ismi, halk vermiş!

Merasimsiz ve kendi kendine yapılan bu ad koyma hâdisesinden, bu küçük sevgi ve saygı tezahüründen derin, büyük mânalar sezdim .. ..

FOSFARSOL

Kan, Kuvvet, İştiha Şurubu

FOSFARSOL, Kanın en hayati kısmı olan kırmızı yuvarlacıkları tazeliyerek çoğaltır. Tatlı iştah temin eder. Vücude devamlı gençlik, dinçlik verir. Sinirleri canlandırarak asabî buhranları, uykusuzluğu giderir. Mumnid inkıbazlarda, barsak tembelliğinde, Tifo, Grip, Zatürrieye, Sıtma nekahatlerinde, Bel gevşekliği ve ademi iktidarda ve kilo almakta şayanı hayret faydalar temin eder.

FOSFARSOL'ün: Diğer bütün kuvvet şurublarından üstünlüğü DEVAMLI BİR SURETTE KAN, KUVVET, İŞTİHA TEMİN ETMESİ ve ilk kullananlarda bile tesirini derhal göstermesidir...

Sıhhat Vekâletinin resmî müsaadesini haizdir. Her eczanede bulunur.

POLİSTE :

Bir çocuk ezildi

Cihangirde İtalyan hastahanesi karşısında cami içinde oturan İbrahim adındaki çocuk, tophanede, vatman Mehmedin idaresindeki 117 numaralı tramvayla yolun kenarında duran bir taksi otomobili arasında sıkışıp kalarak vücudünün muhtelif yerlerinden ehemmiyetli surette yaralanmış, Beyoğlu hastahanesine kaldırılmıştır.

Yaralama

Feriköyünde Karaca sokağında 55 numarada oturan berber Mehmed zabıtaya müracaatla, Kurtuluşta oturan Hüsnü tarafından pazar yerinde aralarındaki bir alacak meselesinden dolayı testere ile boynundan yaralandığını iddia etmiş, Hüsnü yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Yangın başlangıcı

Beyoğlunda Rumeli caddesinde 28 numaralı evin üst katında hava gazi musluğunun açık kalmasından yayılan gazın parlamasile yangın çıkmış, itfaiye tarafından derhal yetişilerek söndürülmüştür.

Çakı ile yaralama

Süleymaniyede oturan Halid, aralarında çıkan kavgada, Beyazıdda Cami sokağında oturan Mehmedi çakı ile kalçasından ehemmiyetli surette yaralamıştır. Yaralı Cerrahpaşa hsthnesine kldırılmış, Halid yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Tramvay camından yaralandı

Yenişehirde oturan Harviko, Şişhanede 509 numaralı vatmanın idaresindeki tramvaya binmiş, vatmanın birdenbire yaptığı şiddetli frenden tramvayın kapısına dayanmış, camın kırılmasile Harviko muhtelif yerlerinden yaralanmış, tedavisi yapılmıştır. Vatman hakkında tahkikata başlanmıştır.

Duvardan düştü

Taksimde yıkılan Taksim kışlasında çalışan ameleden Mevlûd, çalıştığı duvardan düşerek yüzünden yaralanmış, tedavi altına alınmıştır.

Kamyon çarptı

Edirnekapıda Mısır tarlasında oturan şoför İsmailin idaresindeki kamyon kerresteciler caddesinden geçerken Hüseyin oğlu Vahaba çarparak yüzünden yaralanmasına sebeb olmuş, yaralı hastahaneye kaldırılmış, şoför yakalanmıştır.

taşla yaralandı

Üsküdarda Selâmi Ali mahallesinde oturan Mığırdıcı, kardeşi Misak, taş atarak başından yaralamıştır. Yaralının tedavisi yapılmış, Misak yakalanmıştır.

Bursa belediye reisinin tetkikleri

Bursa, (Hususi) — Belediye reisimiz avukat Sadık Tahsin Arsal bugün berberinde belediye baş doktoru Şefik Lûtfi olduğu halde Çekirgeye giderek birer birer kaplıca ve otelleri gezmiştir.

Kaplıca ve otel sahibleri yeni belediye reisinin bu teftişinden ve otellere karşı gösterdiği alâkadan memnun olmuşlar; sıhhî bakımdan icap eden noksanların ikmali için kendilerine verilecek malûmat dairesinde çalışacaklarını bildirmişlerdir.

Bu sene şehrimizin bütün otel ve kaplıcalarının geçen senelere nazaran daha güzel ve sıhhî şartları ihtiva etmesine çalışılmaktadır.

BULMACA

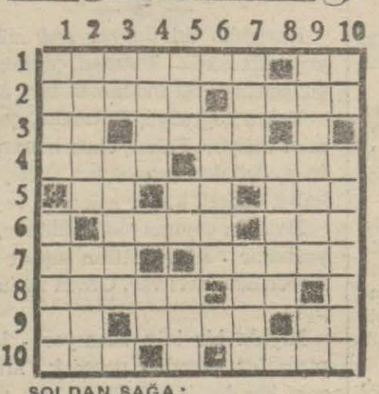

SOLDAN SAĞA:

1 — Bir memleket - Bir renk.
2 — Işık verir - Kuşlar yapar.
3 — İle - Feryad.
4 — Bir nevi yanıcı gaz - Bir yaz sebzesi.
5 — Yemek - Kör.
6 — Avrupada bir nehir - Nehirlerde kullanılır.
7 — Yapmak - Alâmeti farika.
8 — Onikiadadan biri - Bir nota.
9 — İsim - Bir renk - Bir nota.
10 — Mevcud - Derece.

YUKARIDAN AŞAĞIYA:

1— Bir kadın ismi - Bir yemek.
2 — Bir nevi et - Gözden çıkarma.
3 — Riyaziyede kullanılır - Bir remiz - Ufak tefek şeyler satar.
4 — Şair - Fransızca «kemik».
5 — Islaklık - Kısa zaman - Bir nevi rüzkâr.
6 — Bir zaman.
7 — Kadınlar bakmayı sever - Budala.
8 — Meşhur bir şehir.
9 — Yakalamak - Bir nota.
10 — Bir nota - Küçük gemilerin tamir edildikleri yer.

[*Evvelki günkü bulmacanın halli*]

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	İ	S	V	İ	Ç	R	E	■	İ	S
2	S	İ	■	K	A	■	V	A	L	İ
3	T	■	M	İ	K	İ	■	D	A	L
4	A	K	■	■	A	L	K	A	N	■
5	N	A	F	İ	L	E	■	V	■	■
6	B	İ	A	T	■	■	Ç	E	H	■
7	U	D	■	T	E	V	A	T	Ü	R
8	L	E	H	İ	M	■	R	■	L	E
9	■	■	A	B	E	S	Ş	E	Y	■
10	S	O	K	A	K	■	I	R	A	K

LORENZ ve TEFAG

RADYOLARI SAYIN MÜŞTERİLERİNE

Makinelerinizin bütün yedek parçaları ve arzu ettiğiniz, piyasada mevcudu bulunmıyan bilûmum yedek lâmbaların ve makinelerinizin her türlü tamiratı için yalnız İstanbulda Sirkecide Horasancıyan hanında 25 No.

SADETTİN SÖNMEZ - MİHAL LOGOTTİS

şirketine müracaatınızı memnuniyetle karşılarız. Müessesemizin başka yerde şubesi yoktur. Tel: 20412.

Üniversite Rektörlüğüdden :

Ceza hukuku, İktısad; İspençiyari kimya, Umumî Fizik, Romanoloji, Türk edebiyatı tarihi, Umumî Türkiye tarihi, Hayatî ve Tıbbî kimya, Mikrobiyoloji, genel Fizyoloji, sinir hastalıkları doçentlikleri açıktır. Namzetlerin yabancı dil imtihanları 3 birinciteşrin 1940 perşembe günü yapılacaktır. İsteklilerin sıhhat raporu ve 5 fotoğraf, nüfus tezkeresi örneği ve ilmî hüviyetini gösteren fişlerile (Fişler tedris işleri kaleminden istenecektir) 16 eylûl 1940 tarihine kadar rektörlüğe müracataları. (4088)

Gözleri yakmaz, su ile çıkmaz, kirpikleri dökmez. Terkibindeki BALSAMİN cevheri sayesinde kirpikleri besler ve uzatır. Siyah, lâciverd, kumral, yeşil renklerinin bakıştaki füsunkâr cazibesi şayanı hayrettir.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ — BEYOĞLU — İSTANBUL

Devlet Demiryolları İlânları

Hububat ve un nakliyatına tenzilât

Hububat un ve diğer zahirelere mahsus 9 No. lu tarife üzerinden hububat ve un nakliyatına ayrıca tenzilât yapılmıştır.

Tarifenin bazı münasebetlere aid ücretleri değiştirilmiştir.

Bu husustaki tarife 16/6/1940 tarihinden itibaren tatbik edilecektir. Fazla tafsilât için istasyonlara müracaat edilmelidir. (2334) (4096)

AĞIZ, BOĞAZ İLTİHABLARINDA, DİŞETİ KANAMALARINDA

RİDA DİŞ SUYU

NUN İLIK OLARAK GARGARASI, BU İLTİHARLARIN ŞİFASINI TEMİN EDER

Emlâk ve Eytam Bankasından : İlân No. 815

— 1 —

Esas No.	YERİ	Kıymeti	Nevi	Mesahası	Depozito
1150	Beyoğlu, Kamer hatun mah. Irmak sokak Es. 23.	71.—	Arsa	71.25 M2	14.20
1339	Beyoğlu, Yenişehir mah. Dereboyu ve Kasap sokak Es. 81, Ye. 6	54.—	Arsa	27. M2	10.80
1512	Eminönü, Kumkapı Şehsuvar mah. Kadırga İmanı cad. Es. 126, Ye. 146, taj 45, ada 164, parsel 4	20.—	Harab kireçhane ve odanın 4/168 H.	80 M2	4.—
1584	Yeşilköy, Şevketiye mah. Dimitri çıkmazı Es. 5	32.—	Arsa	31.59 M2	6.40
1662	Kadıköy, Caferağa mah. Es. Ceviz, Ye. Kabukluceviz sokak Es. 30 Mük. Ye. 46, taj 46, ada 150, par. 34	2503.—	Bahçeli ahşab ev.	138.60 M2	500.60
1689	Beyoğlu Es. Hüseyinağa, Ye. Kocatepe mah. Feridiye sokak Es. 94, Ye. 108, taj 108, ada 326, par. 15	811.—	Evin 3/8 his	104.90 M2	162.20
1753	Beyoğlu, Pangaltı, Es. Hacı Mihak Ye. Nazif Bey sokak Es. 4, Ye. 14, taj 14.	4810.—	Apartımanın 1/6 His.	156.13 M2	961.—
1787	Üsküdar, Kuzguncuk Es. Çiçek Ye. Bahçe sokak Es. Ye. 9	11.—	Arsa	54.57 M2	2.20
1923	Eminönü, Alemdar mah. Yerebatan sokak Es. 2, Ye. 10, 12, taj 10, 12	4732.—	Dükkânı müştemil ev	264.50 M2	946.40
1989	Üsküdar, İcadiye eski Yenisokak Yeni Türkân hatun ve Müneccim sokak Es. 3, taj 9	111.—	Dükkânın 1/2 H.	34.48 M2	22.20
1943	Üsküdar, Selâmi Ali Çamlıcanın İcadiye cad. eski 30, yeni 14	2149.—	Arsanın 1/2 H.	21490 M2	429.80
1960	Eski Kâtib Kasım, ye. Yalı mah. Es. Yalı Bostanı derunu, Ye. Kumsal sokak Es. 106, Ye. 207, taj 207, ada 840, par. 66	26.—	Arsa	21.50 M2	5.20
2132	Eminönü Büyükçarşı Yağlıkçılar sokak Es. 54, Ye. 22, taj 22 ada 2812 parsel 47	173.—	Kârgir dükkânın 57321/228096 H.	12.50 M2	34.60
2139	Beyoğlu, Çukur cuma mah. Tarlabaşı cad. Es. 170, 170 mük. 210 Ye. 180, 182, taj 180, ada 360, par 13.	800.—	Arsa	80 M2	160.—
2184	Hasköy Turşucu mah. Es. Kumbarahane sokak Ye. Kumbarahane cad. Es. 27, 29, taj 29	380.—	Arsa	190 M2	76.—
2188	Eminönü Büyükçarşı Ağa sokak eski, yeni 44, taj 44, ada 2737, par. 13.	14.—	Arsanın 3/12 H.	1.75 M2	2.80
2253	Kuzguncuk İcadiye cad. Bakkal Bereketli sokak Es. 80, 82, Ye. 9, 68, dükkân 68, ev 9.	1069.—	Maa dükkân ev	77 M2	213.80
2278	Beykoz Paşabahçe mah. Es. Kilise, Ye. Şehidlik cad. Es. 23	31.—	Çalılık 1/12 H.	1836.60 M2	6.20
2281	Beykoz Kavakdere cad. Beykoz mescidi sokak Es. 73, 75, Ye. 61, 63, taj 61, 63 Mescid sokak 2	285.—	Dükkânı müştemil hanenin 2/3 H.	81.58 M2	57.—
2296	Beyoğlu Es. Hüseyin ağa, Ye. Bülbül mah. Es. Sultançeşme Arnavut çıkmazı ve Taksim çeşmesi sokak Es. 6, 22, Ye. 26, taj 26, ada 571, par 4	206.—	Harab kârgir ev	58.75 M2	41.20
2297	Beyoğlu, Yasin Hüseyin Ef. Ye. Kalyoncu Kulluğu mah. Emin cami sokak Es. 65, 65 mük. Ye. 73, 73, taj 73, 75, ada 452, par. 40	600.—	Maa dükkân kârgir ev 1/2 H.	50 M2	120.—
2338	Fatih Unkapanı Kasap Demirhan mah. Es. Unkapanı sokak, Ye. Unkapanı cad. 98, 100, taj 98, 100, ada 1040, parsel 4	2112.—	Üstünde odaları olan 2 dükkânın 2/4 H.	266 M2	422.40

— 2 —

180	Üsküdar Bulgurlu Küçük Çamlıca sokak 9, 11, Ye. 7, 9	871.—	Arsa	2737.50 M2	174.20
294	Büyükada, Meşrutiyet mah. Çamlıbel, Kevkep Bey sokak, Ye. 7, ada 139, par. 6	571.—	Arsa	571 M2	114.20
20676	Sedef adası.	10000.—	Voli mahalli	—	2000.—
714	Üsküdar İcadiye mah. Müneccim başı sokak 58, 58 taj 58	375.—	Ev 1/4 H.	—	75.—
715	Üsküdar, Selâmi Ali ef. mah. Es. Andonaki, Ye. Trablus sokak Es. 21, Ye. 31, taj 31.	100.—	Harab ev	—	20.—
742	Fatih Sofular mah. Yeşiltekke sokak Es. 48, Ye. 72, taj 72, paf. 170, ada 1063, parsel 6	157.—	Arsa	78.50 M2	31.40
757	Fatih Molla Hüsrev mah. Es. Vefa, Ye. Himmetdede ve Akifpaşa sokak Es. 74, Ye. 102, Paf 171, ada 964, parsel 3	624.—	Arsa	312 M2	124.80
758	Fatih, Molla Hüsrev Es. Vefa, Ye. Himmet ve Akif paşa sokak Es. 74, Ye. 102/1, paf. 171, ada 962, parsel 11.	670.—	Arsa	310 M2	134.—
769	Eminönü Dayahatun mah. Kurumlu han alt kat Es. 12, Ye. 14, paf. 87, ada 260, par. 43.	100.—	Kârgir oda	—	20.—
832	Fatih Aksaray Guraba Hüseyin ağa mah. Çıngıraklı bostan sokak Es. 30, Ye. 32, taj 22, paf. 183, ada 896, parsel 3	375.—	Evin 1/2 H.	104 M2	75.—
1505	Fatih, Aksaray Kâtib Kasım Ye. Yalı mah. Es. Langa bostanı Ye. Kâtib Kasım bostanı sokak Es. 12, Ye. 82, 82/1, taj 12, paf. 210 ada 1118, par. 37	809.—	Bostanın 2464/3840 H.	2802 M2	161.80

Yukarıda adresi ve tafsilâtı yazılı gayrimenkullerden (1) numara altında gösterilenler peşin para ile, (2) numara altında gösterilenler sekiz taksitte açık arttırma suretile satılacaktır.

İhale 23/5/940 Perşembe günü saat ondadır. Müzayede sırasında verilen bedel mukadder kıymeti geçtiği takdirde taliblerin depozitolarını % 20 nisbetinde tezyid eylemeleri ve mühür kullananların mühürlerini noterden tasdik ettirmeleri lâzımdır.

İsteklilerin pey akçesi, nüfus tezkeresi ve üç kıta vesikalık fotoğrafla birlikte bildirilen gün ve saatte şubemiz emlâk servisine müracaatları. (3771)

Sahibi: Ahmed Cemaleddin SARAÇOĞLU
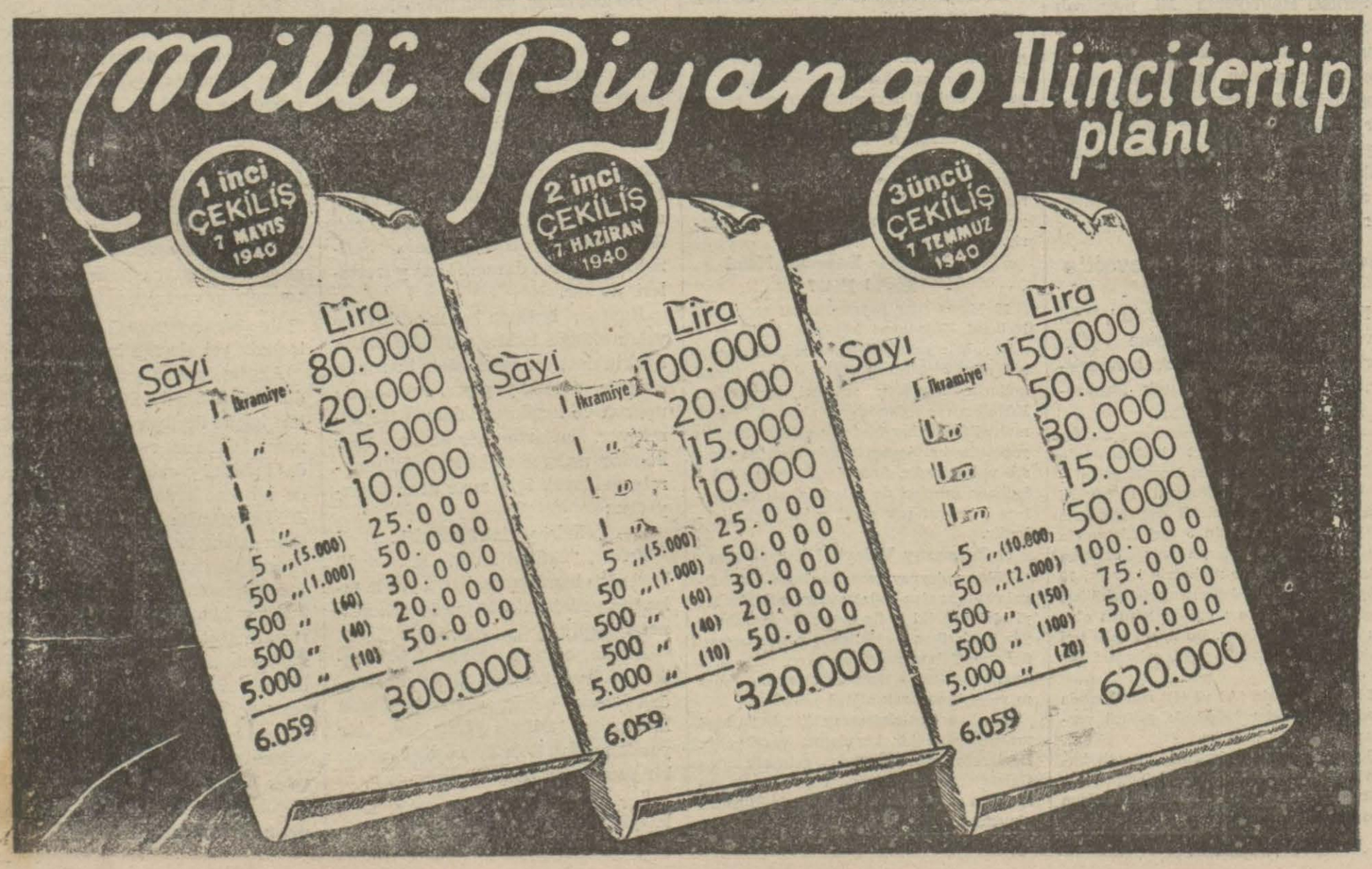
Neşriyat Müdürü: Macid ÇETİN Basıldığı yer: (Yeni Sabah Matbaası